

УТВРЂУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили:

- заменик тужиоца за ратне злочине Веселин Мрдак,
- пуномоћници оштећених, Наташа Кандић и Славица Јовановић,
- сви оптужени,
- браниоци оптужених, адвокати Звонимир Здравковић, бранилац оптуженог Љубана Деветака, Бранкица Мајкић, бранилац оптуженог Милана Девчића, Градимир Налић, Игор Олујић, браниоци оптуженог Милана Радојчића, Војислав Вукотић, бранилац оптуженог Жељка Крњајића, Миладин Живановић, бранилац оптуженог Миодрага Димитријевића, Јасмина Живић, бранилац оптуженог Дарка Перића, Борис Зорко, бранилац оптуженог Радована Влајковића, а који ће на овом претресу мењати и адвоката Ђорђа Калања, браниоца оптуженог Радисава Јосиповића, Гордана Живановић, бранилац оптуженог Јована Димитријевића, Слободан Живковић, бранилац оптужених Стојановића, Бачића и Николајидиса, те Бранислава Фурјановић, бранилац оптужених Косијера и Стевановића.

Није приступио сведок Ђуро Антоловић, а према извештају Службе за сведоке Републике Хрватске изјавио је да не може сведочити пред Окружним судом у Београду, јер не жели оставити своју стару и болесну мајку, чије стање се последњих дана нагло погоршало, медицинску помоћ и чување мајке које је било организовано у сарадњи са општином Ловас, одбија, те је вољан сведочити путем видеовезе.

Приступио сведок Марко Ковач.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес одржи.

Претрес је јаван.

Главни претрес се наставља у 9 часова и 46 минута.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

**ИСПИТИВАЊЕ СВЕДОКА
СВЕДОК МАРКО КОВАЧ**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар данм, господине Ковач.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Име оца?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Васо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од оца?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Василије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од оца Василија, по занимању сте?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Пензионисани пуковник војске ЈНА.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По занимању пензионер, пензионисани пуковник, са станом у?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Кнез Михаилова 84, Крагујевац.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Крагујевцу, ул. Кнез Михаилова бр.84.
Година рођења?

Сведок МАРКО КОВАЧ: 1935.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рођен 1935. године, место рођења?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Фоча.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Фочи. Да ли сте у неком сродству или завади са оптуженима Љубаном Деветаком, Миланом Девчићем, Миланом Радојчићем, Жељком Крњајићем, Миодрагом Димитријевићем, Дарком Перићем, Радованом Влајковићем,

Радисавом Јосиповићем, Јованом Димитријевићем, Сашом Стојановићем, Драганом Бачићем, Зораном Косијером, Петронијем Стевановићем и Александром Николајидисом?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисам.

Сведок Марко Ковач, од оца Василија, по занимању пензионисани пуковник војске ЈНА, са станом у Крагујевцу, ул. Кнез Михаилова бр.84, рођен 1935. године у Фочи, са оптуженима несродан, није у завади.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Ковач, бићете саслушани као сведок, као сведок сте дужни истину да говорите. Давање лажног исказа је кривично дело. Нисте дужни да одговарате на поједина питања, уколико би себе или неког свог блиског сродника изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу. Пре него што кренете да дајете исказ, положићете заклетву, прочитавши тај текст који је испред Вас.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Заклињем се да ћу о свему што пред судом будем питан, говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато, нећу прећутати.

Опоменут, упозорен, а након полагања заклетве, изјављује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете да седнете, пошто ће ово испитивање да 'потраје.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пред овим судом се води кривични поступак против ових четрнаест лица због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва. Предмет ове оптужбе су догађања у месту Ловас октобра и новембра месеца 1991. године, напад на Ловас, дешавања у селу, убиства, противзаконита затварања цивилног становништва и страдања цивила на минском пољу. Рећи ћете суду, шта је Вама од тога познато. Предмет ове оптужбе је и 69 цивилних жртава, па ћете да испричате све што Ви знате у

вези тога и коме сте Ви припадали, када сте дошли тамо у Ловас, све што је Вама познато. Изволите. Седите, можете да седите.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Госпођо судија, ми смо дошли у Ловас 19. на 20. октобар и били смо одговорни у зони тој одговорности до 31. октобра 1991. године. Све што се десило док ми нисмо дошли, не знам, јер нисмо ми ту ни имали неки утицај, нити увид, али од 19. на 20. октобар, овај, прво вече доласка, имали смо напад једне групе на нашу, овај, позадинску јединицу и погинуо нам је један војник, углавном у томе нападу. Од тада ми смо углавном имали три, четири циља – први нам је циљ био да извршимо борбену контролу и обезбеђење целе територије, комуникацијских праваца, заштиту народа, имовине и други један задатак је био да се територија по могућности очисти од остављених и убачених извиђачко-диверзантских терористичких група. И трећи задатак један, који је можда имао и приоритет, био је да се изврши асанација бојишта, јер је на њега баш идем сада, било најтеже стање. Затекли смо много угинуле и стоке, живине, чак да један пример кажем, лично сам видео да на пример, свиња сто и нешто килограма, једе једна другој бут, а живе су. У селу се било појавило и беснило. Господин Деветак је тражио, рецимо, па смо морали издвојити неколико ловаца да би устрелили псе, да се не шири беснило и да се, овај, сахране оне жртве све. Дочим, пронађени су и тела погинулих на минском пољу и то је командант преузео исто да се то у тим ратним условима, овај, санира. Требало је да се прикупи летина. У свему томе ја сам био помоћник команданта за политички рад и мене је одредио лично испред команде да сарађујем са Деветаком председником власти. По моме неком, колико се сада сећам, сећам се добро када нам је 19.-ти на 20.-ти прву ноћ када смо дошли, ликвидирао овај војник. После дан, два је власт цивилна ступила ову функцију, значи Деветак је коначно, мислим преузео власт и он је, овај, контактирао са нама све његове захтеве и наше захтеве смо усаглашавали уз одобрење, нормално, команданта, тако да је, овај, то текло једном том, што кажу, договорном линијом. Имали смо мало већи простор наш, наша велика јединица је била, морали смо се бавити проблемима и на другим теренима, као и овде и то би било овако, сигуран сам са нашим доласком да није било од 20.-ог па надаље, ни затвора, ни заробљених, ни који су се предали, нити саслушавања, нити било каквог другог малтретирања. Друго што би исто желео да кажем, Деветак са

његовим органима је био коректан у односу на нас и ми у односу на њега и нисмо приметили никакво овај његово одвајање неСрба од Срба, у његовим контактима и у његовом, у реализацији његових задатака. Е сада, имали смо ту један проблем. Ми смо морали, чим нам је војник овај погинуо, неколико рањено, после нам је у Сотину погинуо командир вода исто, пребачена једна група чамцима из овога Вуковара у Сотину, ми смо морали да уведемо полицијски час. Пошто је била ту паравојна јединица, да ли «Бели орлови», «Душан Силни», не могу тачно да кажем, они су мало реметили нам полицијски час и ми смо поставили захтев, наш, мој командант генералу Панићу да се разоружају и протерају, тако да су они после дан, два протерани, а Деветак, мислим, односно власт његова формирала је једно оделење од десетину полицајаца и десетину територијалаца, тако да су они, овај, неке задатке која је војска на обезбеђењу, да ове групе не би наносиле неке губитке и тако даље, обављала је и те послове. Толико ја, 31.-ог смо предали дужност бечејском одреду. Било је, да Вам кажем искрено, сваку ноћ напада и провокација од ових убачених и остављених, како да назовемо група, дејством аутоматског оружја, напада, провокативних. Рецимо, вежу батеријску лампу жицом, па вуку, војска пуца, види тачно где се налазе, или одведу кера на крај села, па овај, вежу му конзерву и онда он иде, звечи, војска пуца и тако даље, мислим, отвори се ватра са крова куће или са спрата, тако да, овај, све у свему, ми смо гледали и понашали смо се пред свим цивилима као припадници војске ЈНА, да смо свој на своме, јер смо ми имали и у нашој јединици, па да кажем, петнаест, двадесет посто, можда и више, припадника Хрвата и Муслимана и Шиптара и других, овај, тако да, ми смо, нама су сви били подједнаки и како Срби, тако и неСрби, али ја колико сам оценио, да је тако били и са цивилном власти, односно Деветаком и његовим тим сарадницима. Било је проблема, још морам да истакнем овде, много су имали минско-експлозивних средстава, а наша војска, резерва, није била довољно обучена за чишћење. Рецимо, ја знам да је била једна група јача у неким виноградима, али када смо хтели да покренемо војску да се то очисти, јер су одатле они често вршили провокације, нападе, овај, војска се супротставила, кажем, нисмо ми то довољно обучени и нисмо тако ни дирали. То говорим само за Ловас, а тако је било и у многим другим местима, као Шаренграда, Мохова, Опатовца, Сотина. У Сотин углавном су ови

из Вуковара убацивали чамцима преко Дунава. И негде после можда пет, шест дана, открила је наша инжињеријска јединица једну минско-експлозивну направу између економије и села Ловаса. Не могу се тачно сетити, има у документацији 46. лаке дивизије, сигурно и тежина негде 40, 50 килограма, напуњена куглицама, жељезним оним опилцима, ексерима и не дај Боже да се активирала, много би настрадало и народа и војске, премда смо ми спречавали на војску нашу да не пуца, баш због безбедности цивилног становништва, али дешавало се и то да уз ове провокације се и пуца и када не треба. Ја сам толико, овај, кажем, сигуран сам, знао бих ја, рецимо, као члан те високе команде, да је негде био затвор неки, да је неко затваран, да је заробљен, да нам се неко предао, премда смо ми желели, гарантовали животе свима који се предају да ништа се неће према њима применити или да ће им животи бити угрожени. Ја сам толико, госпођо судија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, којој формацији сте Ви припадали?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисам разумео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Којој формацији припадате?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Дивизији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Којој дивизији?

Сведок МАРКО КОВАЧ: 46. лакој пешадијској дивизији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, ко је био командант те дивизије?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Пуковник Николић Божићдар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, оног дана када одлазите у Ловас, коме се обраћате за примопредају, ко је био ту пре вас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Пре, када смо ми дошли, није било јединица ЈНА; била је та паравојна јединица. Сада тачно ја не могу да се сетим, да ли «Бели орлови», да ли «Душан Силни», углавном ја мислим да је то та била јединица паравојна. А колико се сећам, сигурно, има тамо у документацији и нашој и ове цивилне власти да још нису имали у Ловасу ни територијалну, нити полицију. Тек када смо ове очистили, онда ја, колико се сећам, негде пар дана, да су они формирали, овај, једно оделење полиције и једно оделење овај територијалне одбране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, јесте ли дошли у Товарник на командно место Друге пролетерске гардијске механизоване бригаде?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Командант је, мој командант је ишао, ја сам био помоћник за политички рад. Он је одлазио тамо, Николић, нисам ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он је отишао тамо у Товарник?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Он је отишао код њих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је нашао команданта Душана Лончара?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То не знам, верујте ми.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли сте Ви ишли на извиђање или неко испред Ваше дивизије?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја сам, мене је он оставио у Гибарцима, мислим да се зове село код Шида, са дивизијом, са људством, а он је са ужим делом команде дивизије ишао на извиђање, за распоред јединица, командна места и остало, тако да нисам ја ишао на та извиђања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви били на обуци на Пасуљанским ливадама пре овог догађаја?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Био сам, био сам на обуци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли били стационарани у Бачинцима код Шида пре доласка у Ловас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, у Гибарцима, ја не знам место где смо били, преноћили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко Вас упућује на ово подручје и сем Ловаса шта сте још требали, шта улази у зону одговорности 46. дивизије?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, претпостављена команда, овај, ваљда прва армија, ја не знам, командант је више ту упознат, али углавном, био је циљ да се та ослобођена територија овај, успостави борбена контрола, значи територије заштита становништва и имовине и то је био, значи, главни задатак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где Вам је било командно место?

Сведок МАРКО КОВАЧ: У Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Која су још подручја била у зони одговорности Ваше дивизије?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, био је Шаренград, Мохово, Опатовац, Сотин, Батровац, надаље и овај, да ли Илинци, Илинци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Која Вам је била претпостављена команда када сте били у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Гардијска дивизија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта су они Вама рекли када долазите на то подручје?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па то, командант је непосредно контактирао, тако да ја не могу то да, на то да одговорим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је Ваш командант ишао на реферисање, да ли сте ишли и Ви?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисам, нисам. Ми смо се, извините, бавили доста сами својим проблемима, јер оно, сами знате, позивано на дезертерство, једни одлазили, други долазили и мени је била преокупација да разговарам са тим људима, да кажем, нама је према заклетви било, одбрана отаџбине и слободе и ми смо припадници Југословенске народне армије да је нама, где се год налазимо и то је наша територија, али нажалост, знате да је војска остала без врховне команде, односно власти најодговорнијих и онда било је значи, командант, генерал Панић који је командовао, ваљда усмеравао то све.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте се сместили у Ловасу када сте дошли?

Сведок МАРКО КОВАЧ: У задружни дом, ваљда задружни дом, како се каже, зграда већа једна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли сте Ви тамо у Ловасу када сте дошли, поставили команданта територијалне одбране?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То не могу да се сетим да ли смо ми, или је овај, председник цивилне власти, то верујте не могу да се сетим. Углавном да је, овај, одређен командант и тај начелник, како се зове, командир милиције или полиције.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је пре Вас ту постојала нека милиција и нека територијална одбрана?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја мислим да није у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли мислите, знате, не знате?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, сигуран сам, јер рачунам, негде колико се присећам, кроз два, три дана да је тек формирана територијална после власти. Власт је ступила негде, 20.-ог смо имали овога војника погинулога, 20.-ти или 21.-ви, тако, Деветак је био, да ли је тада изабран или је раније, то не знам, али углавном он је од тада преузео дужност цивилне власти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Ковач, у овим војним документима које суд поседује, која суд има, пре Вашег доласка и по датумима, помиње се територијална одбрана Ловаса.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Територијална одбрана је можда се рачуна када је била СФРЈ, јер свака општина и месна заједница је имала територијалну одбрану у целој СФРЈ и можда се односи на

то, али ја знам да они су скрпили неких десетину војника и полиције толико и онда баш до тих винограда су упадали ови неким тунелима, дизали са економиме свиње, овце и остало и онда је неки сећам се, да ли Воркапић или Форкапић који је био командир те групе, знао те тунеле и ишао са рашчисти да види да ли се ту не скривају и несрећним случајем је погинуо. Према томе, овај, ја колико знам, да је то формирано после пар дана рада председника цивилне власти, господина Љубана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми смо овде саслушавали неке сведоке Ивана Мујића, Љубодрага Јелића, Николу Вуковића, један огроман број сведока тврди да је тамо постојала полиција, постојала територијална одбрана. Каква су то Ваша сазнања са Вашим доласком тамо?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја само знам да је била та паравојна јединица, овај, да ли «Бели орлови», да ли «Душан Силни», не знам како су, углавном да су они били и нису прихватили команду мог команданта и ми смо дали предлог да се разоружају и протерају и то је генерал Панић потпуно тако поступио – послао је полицију, разоружао и протерао и од тада је ступила на снагу милиција, односно полиција је и територијална одбрана у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у оквиру чега функционише та паравојна јединица тамо на подручју Ловаса?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само они били тамо када сте Ви дошли?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Само они када смо ми били

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу ли били мештани који имају униформе, који имају оружје?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Тога ја се не сећам, знам да су били углавном ове паравојне јединице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само паравојне јединице затичете?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Са ким Ви прво гамо контактирате када долазите у Ловас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, прво смо почели контакте отпочетка па до краја са Љубаном, овим Деветаком.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то једини човек са којим контактирате тамо?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, добро, има он и тих сарадника, ја се мало као кроз сан сећам, овога Радојчић Милана, Радојчић, мислим, Милана и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је био тај Радојчић Милан?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Он је био, да ли у територијалној, да ли у полицији, а овај је што је погинуо, исто био, не знам да ли једно или друго, овај, Воркапић. Један од њих је био једно, други друго, али ја, верујте да не знам, не могу сада да се сетим, осамнаест година је то прошло и.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ви упознајете те људе када долазите тамо?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, сада, не знам да ли би их познао, али углавном, знам, најаве се доле на пријавницу нашу и тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, како су они били да ли у територијалној, да ли у полицији, ако не постоје та територијална и полиција?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, то је полиција цивилне власти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, малопре сте рекли да су они били у територијалној или у полицији, а кажете да то није постојало, него је формирано после.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, после смо имали акције, ове на чишћењу тога тунела, од економије, овај, после можда седам, осам дана после нашег боравка. Значи, није то било овај, када смо дошли, него тек после можда седам, осам дана касније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овде су саслушавани, постоје и оптужени који су прупадници територијалне одбране Ваљево. Јесте ли Ви њих затекли тамо?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Чуо сам да су они ваљда око тог минског поља, овај, да су били ваљда они када је то разминирано, не знам да ли су они то, чула, рекла, казала, не могу да се сетим шта је ко причао, али.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли их затекли у месту Ловас када сте Ви дошли?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја када сам дошао, само су биле ове паравојне јединице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Први дан када долазите, да ли имате тамо Ви неии састанак са неким, да ли су се држали неки састанци?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То са командом нашом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Са командом?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је био ту неко из месне власти на том састанку?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па када је ступила на функцију негде после дан, два, био је Љубан, овај, председник цивилне власти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овде су саслушавани и сведоци који су били испред те ваљевске територијалне одбране, Градимир Вељовић и тако даље и они помињу да је тамо постојала нека територијална одбрана, нека полиција.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја, колико знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како то само Ви затичете само паравојне формације?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја колико знам, да није било тек да је после пар дана, овај, формирана, можда да је постојала пре него смо ми дошли, откуд ја знам, али од 21.-ог, када је практично негде отприлике дан, два нашим доласком, почела да функционише цивилна власт. Већ после надаље знам да је формирана и полиција и територијална одбрана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А како у овим војним документима, у свим овим војним документима се помиње постојање територијалне одбране Ловаса, пре Вашег доласка?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, ја опет кажем, територијална одбрана је свугде била у СФРЈ, можда се односи на ту територијалну одбрану.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Коју?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Бивше СФРЈ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које бивше СФРЈ?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, кажем, била је територијална одбрана мешовита и сви су је чинили, и Срби и Хрвати и Русини и ово и оно, сви су је чинили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, овде се помиње територијална одбрана Ловаса након запоседања Ловаса?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ми смо дошли када је све тамо завршено, за успостављање борбене контроле територије и асанације бојишта. Према томе, можда је било нешто пре нашег доласка, али ја, колико ме памћење служи, осамнаест година је прошло, мени је у мозгу колико се сећам, тако је било. Значи, после три, четири дана, када су ове смо паравојне јединице тражили да напусте нашу зону одговорности, да је тада формирана полиција и мислим баш тај што је погинуо, Воркапић, да је он дошао негде из Славоније, одакле, да ли са Вуковара, одакле, не знам, дошао је и он је постављен да ли за командира те полицијске или територијалне одбране и то не могу себи да, овај, закључим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево у овим извештајима команде Друге пролетерске гардијске механизоване бригаде од 18.10.1991.

године помиње се територијална одбрана села Ловас, то је значи пре Вашег доласка, постоји територијална одбрана

Сведок МАРКО КОВАЧ: То не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, кажете оног дана када сте Ви дошли, помињете нека тела са тог минског поља и те ливаде где су страдали ти људи. Да ли је Ваша јединица учествовала у покопу тих тела?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Није могла наша јединица учествовати, јер наша јединица је дошла, то је било сигурно на пар дана пре него смо ми дошли, него, чуо сам да је рекао овај командант, каже, «видео сам као неке џакове у камиону, а када су ближе пришли, онда видели су да су то људи гинули», мислим то, ништа друго, ми нисмо могли ни да скупљамо, ни да радимо око тога, јер, овај, нисмо ни били ту физички.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тај Ваш командант каже да сте, да је Ваша јединица и његов начелник инжињерије, учествовао у покопу тих лешева?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Он је учествовао у сахрани, сахрани лешева, тај начелник инжињерије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Вас и питам.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Јесте, сахрана, па рекао сам, асанација бојишта, значи наређено је све и ти који су изгинули и сточни фонд помро и керови да се побију, ловци, да се санира потпуно, овај, терен и да се овај, приступи сакупљању летине и ту је баш Деветак доста радио и тражио помоћ од нас, мало и на обезбеђењу људства и камиона за превоз и тако даље и да се припреми сетва, ето то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, имате ли неких сазнања, да ли сте Ви добили сазнање, како су ти људи страдали, на који начин, колико је то било тих лешева?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Само сазнање имам да је погинуло, чуо сам и преко медија, негде око 21, да је било рањених, да је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тамо када сте били, да ли имате сазнање, пошто је учествовао начелник инжињерије 46. партизанске дивизије, колико је то скупљено лешева са те ливаде, да ли је утврђивано како су ти људи страдали, да ли је био лекар, да ли је утврђен идентитет људи?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То не знам ја, то је био он задужен за то, према томе, ја стварно немам никакве информације и не могу да Вам кажем. Чуо сам само једну причу, као да је неки који је вршио

разминирање, видео ону противпешадијску распрскавајућу мину, жицу, да се бацио на њу и активирао и да је све то било као узрок да настрадају ти људи. Е то сам чуо рекла, казала, мислим, званично препричавање од цивила и тако даље. Још сам се чудило, мислим нормалан човек и стручан, никада не би вршио разминирање мина на тај начин код миноистраживача и других техничких средстава, мислим то се ја чудим, да ли је тај био толико обучен или необучен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули како су ти људи сахрањени, где су сахрањени?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То не знам, верујте, не могу да, то је мој командант, он је водио то, односно начелник инжињерије, овај, знам углавном да су сахрањени на гробљу и друго не знам ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли чули да су ти људи потрпани у један канал или како су сахрањени?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, нисам био ту и не знам. Ми смо имали, кажем, много, много личних наших проблема у оквиру јединица, где сам ја као помоћник за политички рад морао и то да се ангажујем, тако да не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, питала сам Вас, да ли сте Ви поставили команданта територијалне одбране, Ви кажете, не сећате се?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, нисмо ми, овај, то је командант у надлежности цивилне власти, односно њихове субординације командовања овај, њихове области, јер, овај, ми немамо право да постављамо, код нас се зна субординација руковођења и командовања у ЈНА, једно старешинство и кога можемо поставити, кога не можемо. Једино смо добили задатак да можемо учествовати у пружању помоћи да се цивилна власт формира и ступи у функцију ради асанације бојишта. А иначе, зна се коме може територијална бити потчињена по субординацији, ваљда су имали претпостављени неки свој штаб.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, Ви рекосте уводите ви полицијски час када сте дошли.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да, да заштитимо војску своју.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је постојао тај полицијски час пре Вашег доласка?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То ја не знам, али само, нама је исте ноћи извршен напад и ликвидан нам је овај војник Јанковић, неки Слободан, сада сам се сетио имена, овај и једно два су рањена, то

је снажна била аутоматска паљба. Та јединица је била смештена у сутерену, са веома минималним обезбеђењем, јер рачунали смо да нема тих, овај, да би сада други дан нам у Сотину гине командир вода од исте групе која је пребачена чамцима и они су отишли преко Дунава

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, јесте утврдили, како вам је погинуо тај војник?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Погинуо је војник, јер је он, овај, ту ноћ једини остао на камиону, да спава и када је са тога дела где је јединица била размештена отворена паљба, глава му је била једно три, четири сантиметра изнад оне челичне код камиона и метак га је погодио, тако да није се ни пробудио. Е пошто су ови, обезбеђење отворило ватру и онда су ови дали се у бекство, овај и то. И онда смо морали увести полицијски час, са падом мрака и до сванућа, забрањен је покрет и војсци и народу и свима, само санитету и јединици специјалној за интервенције уз одређену сигнализацију, јер то наша борбена правила налажу, овај, заштита сопствених снага и средстава и становништва, јер је ту било угрожено и становништво, насељено место.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Ковач, према извештају Ваше претпостављене команде Прве гардијске дивизије од 20.10.1991. године и према извештају од 23.10.1991. године, овде се констатује да је тај Ваш војник погинуо од сопствене страже, да се много конзумира алкохол и да је највероватније од сопствене страже страдао?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То је, да Вам кажем, сто-посто неистина, наш војник јесте погинуо од сопствене страже у Шаренграду, а овде је искључиво од диверзантско-терористичке групе убачене у Ловас и ја Вам гарантујем јер знам цео тај случај, јер ми смо одмах ангажовали једну јединицу и за потеру, и они су се тачно извукли тамо према тим виноградима. У Шаренграду је он несрећним случајем отишао да извинете до WC ван те зоне где је смео да се удаљава и онда на упозорење командира те јединице, да стане није стао и овај је пуцао у њега и погинуо је. И још да Вам кажем како се зове, Поповић Зоран, то је тај случај, то су они побркали. А овај Зоран што је у Сотину, они су исто сигурно ишли на у ту економију и када је његово обезбеђење отворило ватру, он је истрчао онако да види шта се дешава, још је био у патикама, овај, иако је упозорен да нико из утврђених зграда не излази док не стигне јединица за интервенцију. Он је сав изрешетан,

аутонатска пушка га, на два места пробијен и на лицу места је погинуо, тако да, то је чињеница, то не може да нико, гардијска дивизија да зна боље од нас који смо били на двадесет, тридесет метара смештени где је тај задружни дом, одмах је на двадесет, тридесет метара била зграда где је била та наша куварска јединица позадинска.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли је неки цивил страдао у време Вашег боравка у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја Вам гарантујем, ни војник ни цивил, нити је страдао, нити је било затворених, нити је било, овај, малтретираних ни саслушаваних, јер би ми то знали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени Љубан Деветак је у својој одбрани тврдио да је један цивил хрватске националности Божо Видић убијен од војника из Ваше јединице.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ми би знали, то би систем руковођења морао да нас обавести. Ја знам да ниједан једини, ни цивил, нити, овај, војник нити било ко да је настрадао, сем од наших ових које сам рекао да су изгинули.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, затичете тамо неке паравојне. Кога то затичете кажете, неку паравојску?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, ваљда јединице ЈНА када су се повукле, остали су они ту у селу, не могу да се сетим, знам један да је био висок, изразито висок, брка, као неки њихов претпостављени и сећам се, један мали је био, овај, ето то, али ми смо тражили строго придржавање наређења команданта, да би могли да се заштитимо, јер свугде је било напада и пуцњава. Имали смо и на другим местима рањених. У Опатовцу, рецимо, гађао га и окрзнуо га метак, није тешка била рана и навече он стави шлем где је гађан, промени бункер и гађао је и пробио потпуно шлем, значи да је била.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ја Вас питам, како Ви знате да су ти људи које Ви виђате паравојска?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисам разумео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како Ви знате, кажете, затичете једино ту паравојску. Како Ви знате да је то паравојска?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, не, то је јединица, ова која је формирана, да ли Јовићева, да ли, чија, не знам, овај, није била формацијски у саставу јединице ЈНА. Чим није у саставу јединице ЈНА, ми смо тако сматрали да је паравојна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А одакле Вама сазнање, долазите значи у једно непознато село, ко Вама то каже, е ови су паравојска?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да Вам кажем једну ствар, овај, ја сам помоћник за политички рад, ми имамо команданта, имамо органа безбедности, имамо друге органе који се баве, ко је, шта је и тако да углавном, ми смо видели да имамо у овим маскирним оделима, наоружани људи који су ваљда остали после ЈНА; да ли је та ЈНА гардијска или друга јединица која је била, су билу у том саставу њиховиме и они нису прихватили нашу команду, то је број један и чим нису прихватили, ми смо морали њих удаљити због безбедности и народа и нас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви сазнали, шта се дешавало у месту Ловас пре Вашег доласка, да ли је било убиства неких цивила, да ли је било затварања неких цивила, да ли имате Ви таквих неких сазнања?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Немам, немам, верујте, то немам никаквих сазнања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одлазите на једно непознато подручје. Да ли се распитујете шта се тамо дешава? Колико сте војника повели тамо у Ловас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, да Вам кажем, у Ловас, није било много, можда пет, шест стотина у целој тој околини, овај, али, овај, мислим Ловас када је у питању, али ми немамо времена да се бавимо тим питањима, јер смо имали својих тешких питања. Питали сте ме за Пасуљанске ливаде, ту се прво део побунио, па после део дезертирао, па долазили, па одлазили, па тако да смо се ми доста ту бавили сами са собом својим проблемима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А који су Ваши конкретни задаци били када сте дошли у Ловас, Вас као помоћника команданта за политички рад, шта је конкретно Ваш задатак био?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, јачање морала војника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јачање морала војника?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли Ви били задужени за тај контакт са том неком месном влашћу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, био сам, конкретно ево за Ловас испред команданта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и када сте дошли тамо, сада не знате шта се дешавало пре Вас. Колико војника Ваших је у самом Ловасу било?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, у самом Ловасу била је команда и приштапске јединице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико укупно, оквирно, ако се сада сећате?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, оквирно, да кажем негде око двеста, триста.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Двеста, триста? Јесте ли тамо добили информације, да ли има негде минских поља постављених?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Добили смо, открили ето фугасу која је могла нанети огромне губитке и нашој војсци и цивилима и тако, на срећу што нису успели да је активирају и где су год имали ови базе своје, они су имали околу минска поља.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, ови да кажем, Туђманови бојовници.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Под чијом контролом је био Ловас и сва ова околна села око Ловаса?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, шта колико је?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Под чијом контролом, у чијој зони одговорности?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, нашој, нашој, нашој, 46. лаке дивизије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли сте добили тамо у Ловасу или евентуално негде видели карту минских поља или тако нешто?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Минских поља? Јесте, било је, али нисмо вршили разминирање, сем нешто око Бачовца тамо, а овамо где су ти виногради, није нико прихватио да иде да разминира и нисмо успели да то очистимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте добили карту минских поља које је ЈНА поставила у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: ЈНА није ту ни постављала минска поља. То је постављано пре ослобођења Ловаса, јер ЈНА не би поставила себи минска поља.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Према војним документима овде, према исказу сведока Радивоја Савковића, постоје на четири локације у Ловасу постављена минска поља. Чак овде постоји писмени документ.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Командант, извињавам се, ниједан не би поставио себи минска поља, он иде напред ка Вуковару и да поставља минска поља. То ко је бранио Ловас, тај је поставио и минска поља и фугасу, минско-експлозивно, јер војска ЈНА је ишла, да кажем, од Шида па надаље овамо и сада да постављају

они себи минска поља и фугасу? То нема никакве везе, то само може да неко машта о таквим стварима, кажем ја као официр, ја.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Ковач, према извештају команде Друге бригаде са седиштем у Товарнику, од 12.10.1991. године, каже, «инжењеријски батаљон врши утврђивање и постављање минских поља у рејону села Ловас. Према исказу покојног Радивоја Савковића, постављено на четири локације минска поља у селу Ловас.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Зашто?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Према овим извештајима дивизије приликом постављања тих минских поља, погинуо је војник.

Сведок МАРКО КОВАЧ: То ни луд не би могао урадити. Мислим, поставити минска поља својим јединицама и ићи на ослобађање Ловаса преко својих минских поља? То нема теорије уопште, да Вам кажем ја искрено, ја не знам и ми смо дошли све када се то десило, али минска поља и фугасу је могао поставити само онај ко је бранио Ловас и тамо према Вуковару. То је чиста рачуница и војничка и стратегија наше борбе и свега, то Вам ја гарантујем као и што су била минска поља према свим фронтима, на пример, Батровац, Липовац, Илинци, односно Вашице, Илинци, Нијемци и тако даље, Вуковар, то се зна. Онај који је у одбрани, он поставља минска поља, онај ко напада, он не поставља минска поља сам себи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Према Вашем сазнању у то време, ЈНА није поставила минска поља у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То је само напамет речено, то сигурно је могао само луд човек да ради.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И Ви доводите триста војника и немате сазнања да тамо има било каквих минских поља?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисмо имали сазнање ни за то минско поље, нити смо имали за ове, ову фугасу, минско-експлозивну, нисмо имали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, шта мислите, што овај Радивоје Савковић помиње у истрази да је било постављено од ЈНА минских поља, што постоје овде писмени документи Друге бригаде?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Извините, не знам коју је дужност имао тај Савковић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, начелник инжињерије Друге бригаде, чији је командант био Душан Лончар.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја не знам, ја колико знам као војник, високи официр и то, то не би урадио ни онај разводник, десетар, а да уради један потпуковник или мајор или то. То је апсурдно ненормално и нелогично, зна се ко поставља, значи, овај, одакле се очекују јаке непријатељске снаге за заштиту својих јединица поставља се минско поље. Да је било угрожено, рецимо, Товарник или Шид и ово, одозго од ове Туђманове војске, онда би поставили минска поља за заштиту Шида и ово.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, Ви тврдите да тамо нису, да ЈНА није поставила минска поља и не знате?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја сам милион насто убеђен, иако, мислим, друго, овај, свако минско поље мора које се поставља, професионална војска да има и своју шему и азимут и везано и свака мина обележена на минском пољу и тај који је вршио разминурање и терао ове људе, он би радио по тој шеми, не би увео људе у гробницу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко је то вршио разминурање?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па тог минског, што Ви кажете, у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то вршио?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам ја ко је лично урадио, али кажем, начелно, јел тако, ја не знам ко је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немам више питања.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Рекли сте у једном моменту, на питање председника већа, неколико различитих одговора на исто питање. Прво сте рекли, када сте дошли, сазнали сте да ту није било ни полиције, ни ТО, а после сте рекли да је била полиција цивилне власти. Шта значи тај термин, «полиција цивилне власти»?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да је полиција била везана за цивилну власт и субординацију својег МУП-а, по вертикали њихове области и региона, округа и тако.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: И ко је био на челу те полиције цивилне власти?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не цивилне власти, зна се, био је председник Деветак.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Не, не, ко је био на челу полиције цивилне власти, рекли сте термин «полиција цивилне власти»?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Служила је задацима цивилне власти, односно становништва села.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Значи, ипак је била полиција по Вашим сазнањима, пре вас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, не, ја сам рекао када, отприлике.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Када?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Три, четири дана после нашег доласка је формирана полиција и територијална одбрана.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: А када је била та полиција цивилне власти?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не цивилна власт.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Рекли сте полиција цивилне власти, тако сте рекли.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Погрешно сам се можда изразио.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: А погрешно сте се изразили?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да је везана цивилна власт и субординација МУП-а, претпостављам.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Када је то било, у ком је то периоду било?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па то, када смо ми дошли, онда је требало нама да се успостави неки ред и контрола и да се помогне војсци, који знају и територију и народ и остало, знају значи, за те потребе је и формирана.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: А Ви када сте дошли, кажете, није било ни полиције ни војске? Од кога то сазнајете, ко Вама то каже?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Знамо да није било.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Како добијате сазнање, долазите у место то где нисте били раније?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па у место смо дошли и видимо да нема ту, овај.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Јесте питали неког, где је полиција и ТО, па кажу, нема или сте видели да њих нема, како сазнајете да нема?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Видели смо да нема.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: А како сазнајете, рекли сте на питање председника већа, да Ви као, рекли сте баш тим речима, као високи официр, знали би сигурно да је било неких затвора. Да ли то значи да сте Ви питали или сте Ви утврдили да никаквих затвора није било?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Утврдили смо да није било затвора никаквих када смо ми дошли.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Не, не, до Вашег доласка, јесте се распитивали, јел било ту неких затвора?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Раније нисмо се распитивали ништа.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Нисте се распитивали?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нас је интересовало наши проблеми када смо дошли па надаље, али да је било неких затвора, знали би ми.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Значи, Ви би знали да је било затвора пре вас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, не.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Него за Ваше време?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Када смо дошли ми, а пре нас, не знам.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Е сада реците ми, зашто су ови добровољци протерани, да ли само због тога што се нису хтели ставити под команду или је био још неки разлог?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па нису хтели да извршавају наређење.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: И то је био једини разлог?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Једини разлог.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Што су они протерани?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: А каква је била национална ситуација? Јесте причали са тим Деветакот кад ви долазите у Ловас, каква је ту сад структура национална у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Јесам, ту је Деветак говорио да има негде, можда ћу да кажем неистину, од петнаест па навише народа и народности и да се лепо слажу и да нема неких проблема уопште, да има Срба, Хрвата, Русина, Мађара, овог, онога и да нема никаквих ту проблема.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Колико проценат је Срба био?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, не могу да се сетим који је, али ја мислим да је било можда и мање од ових осталих неСрба, не знам, не могу да Вам.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Да ли се променио нешто састав за тих, ви сте дошли 19-ог, од 10-ог кад је био тај напад да ли се нешто променила та структура? Јесте чули да су страдали неки ту Хрвати цивили пре него што сте ви дошли?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да је се променила не знам, да ли се променила не знам али знам да је, овај, одређен број тражио да напусти да иде код родбине итд.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Број којих, које националности?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Углавном ја мислим да су то не Срби, да су тражили да иду иако смо ми тражили да сви остану и да гарантујемо свима безбедност.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: А од кога су тражили да иду?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, тражили су од председника Деветака, а он је тражио одређене дозволе да ми дамо и дали смо одређен број дозвола да могу слободно да напусте ко хоће, али све са циљем да по могућности свако остане код својих кућа и да обавља своје послове и да им се гарантује безбедност свима.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: И само још једно питање везано за добровољце. Како је иначе требало да се ангажују ти добровољци?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, добровољци, ми смо рачунали да су нешто и боље обучени од наше резерве и желели смо рецимо да их ангажујемо у контроли територије и борби оних откривених група које су биле и вршиле напад на нашу војску, зато мислим, али пошто ето мало су испољили за време тог полицијског часа недисциплину ми смо, овај, тражили, одлучили да се очисти и да знамо кога имамо доле, своју, само своју војску.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Питам Вас, иначе добровољци кад дођу на неку територију како се ангажују?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, реко сам.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Имали смо овде нека супротна сведочења, једни кажу да добровољци дођу и свако за себе, да ли имате таква сазнања да добровољци свако за себе делује или имате сазнања да су они под неким командама били?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Они су требали да буду искључиво стављени под нашу команду и да извршавају сва наша наређења као и све наше потчињене јединице, е, и ту је било мало, овај, грешке и зато.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: И да ли сте са овим Деветаком причали о тим добровољцима пошто ви њих затичете, а он је био ту, је ли тако, и пре вас, а и они су пре вас затечени,

па их ви протерујете, шта Вам је он рекао, је ли имало неких проблема с њима или не?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Верујте да се ја не сећам тога и тог разговора, не сећам се.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Јесте ли Ви сазнали да су неки Хрвати страдали ту, убијени, затварани, одвођени, дан-два пре вас, три-четири?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Сада чујем од Вас.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Први пут чујете сада?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Хвала Вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Молим Вас, конкретно то како се они не потчињавају ови паравојници, како се они конкретно не потчињавају војсци у тим тренуцима? Како Ви то доживљавате, шта се деси да Ви схватите да се они не потчињавају војсци, па тражите разоружавање?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, схватам да субординација руковођења и командовања искључиво у ЈНА једно старешинство и командовање и може само један да командује.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Добро, шта се конкретно догоди да Ви схватите да они неће да се потчине команди војске у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: У зони одговорности је челни командант и све ко се налази мора бити под његовом командом, ко извршава извршава, ко не извршава зна се.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Е, сад, како схватите Ви да они неће да извршавају задатке које командант?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, наређено је уведен је полицијски час, нико не сме да се креће, имају те страже обезбеђене, нико не сме да пуца и чим неко прекрши.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Е, шта се десило, какав догађај је био па сте Ви схватили да је прекршена та?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, отварање ватре, отвори ватру, пуца, кад се утврди ко је, шта, види се.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Добро, конкретно ко је отворио ватру у току полицијског часа?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, тај неки у паравојној јединици.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: На ком месту у селу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па у селу Ловас.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Па да, али на ком месту, где је то пуцано, на шта је пуцано, зашто је пуцано, је ли то утврђивао неко?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па у ваздух пуцо, пуцо у ваздух, шенлучио.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: И шта? Ви сте после ујутру имали неки састанак или тако нешто поводом тога?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па није поводом састанка, него ко зна, решио има, опалио, пуцо безвезе и ето направио прекршај.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Није утврђено ко, шта, како?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Не, а официр безбедности у вашој јединици је ли он нешто водио, неку истрагу о томе ко је пуцао, шта се догодило и то како је прекршен тај полицијски час?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Не знате ништа о томе?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Јесте имали Ви конкретно састанак са неким из тих параформација као задужен за политички рад, неки договор, уопште уређење односа између војске и паравојне те јединице која је ту била?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисам, нисам ја, можда је мој командант, ја нисам.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Ви све информације о дешавањима у селу Ловас добијате од Љубана Деветака?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па добро, он нам је био најодговорнији за сарадњу, представник цивилне власти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли још од неког добијате информације?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, потребне информације смо добивали и захтеве.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од кога?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Од Љубе Деветака, око санирања терена, око убирања летине, око орања, око свега тога, постављао је захтеве, мислим да ме погрешно не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја Вас управо питам, да ли сем од њега још од неког добијате информације о ситуацији у месту Ловас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па не, он је најодговорнији, од њега смо углавном добивали све.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ваш официер за безбедност, ко је то био?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Пуковник Суботић, знам презиме не знам тачно име, јер и он је дошо као и ја у ту јединицу овако на узбуну и тако да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли од њега добијате информације каква је ситуација у месту Ловас, шта се то тамо десило? Ви долазите значи први - други дан затичете тамо нека тела, неке лешеве, да ли је од ваше претпостављене команде добијате информације шта се то тамо дешава у том селу, откуд ти лешеве, шта је то?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја, овај, само знам за себе да смо се бавили много питањима сами са собом, са нашим јединицама и проблемима, дезертерством, повраћај и тако даље, то нам је био овако један кључни проблем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то смо чули, али сем што се бавили са самим собом и проблемима ви сте дошли на одређено подручје где такође можда има неких проблема, па да ли сте се бавили тим проблемима?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, тим смо проблемом конкретно бавили и веома га успешно реализовали, а шта је било пре тога то није било нама у надлежности нити смо могли ми. Ту би требало да људи стручни, правни, ови, да испитују шта је, како је, ја мислим свако се бавио с оним тренутним проблемом, а тренутни проблем сам Вам рекао какав је био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми, да ли је у време док сте Ви тамо били и Ваша јединица била нека радна обавеза за неке људе, да ли се та радна обавеза испуњавала и на који начн уколико је постојала?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Све што је председник Љубо Деветак предузимао мање-више били смо упознати. То је био циљ да се санира терен, да се, овај, живина, стока и оно остало збрине, што не може постављен је задатак и претпостављено је да се извуче у места где имају пољопривредне задруге да би се спречила зараза и да се убере летина, да се збрину избеглице, ја мислим било је и избеглица, овај, са терена и да се припреми јесења сетва. И ту смо ми, колко смо год могли, пружали помоћ, верујете да смо чули било шта да поступа према цивилима ван наших захтева и нашег духа, мислим посебно ја као помоћник за политички рад, ми би преко његове субординације власти тражили његову смену и удаљавање, али ништа ја, ево кажем конкретно и разговарао са мојим овим сарадницима нисмо чули лоше да је предузео или да

је вршио неко одвајање Срба од неСрба, него баш поносно и кад је говорио да има негде, можда ћу Вас, не могу да памтим шта је било пре осамнаест година, што кажу 75-та година ми је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, кратко ми одговорите, да ли је била та радна обавеза и ако знате да је била ко је увео ту радну обавезу по Вашем сазнању?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, сигурно да је морао имати неку радну обавезу да би обавио ове пољопривредне задатке и санацију бојишта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли знате ко је увео ту радну обавезу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, мора је увести опет та власт.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате кад је уведена та радна обавеза?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Углавном ја не знам шта је било пре нас, али кад смо ми дошли ми смо захтевали од председника власти да мора са људством, становништвом обезбедити да се реализују ти задаци на асанацији бојишта и убирању летине и припреми за сетве и збрињавају становништва.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, овде је у истрази, а и на претресу саслушан велики број сведока хрватске националности који тврде да су били дискриминисани и да је у тим радовима су учествовали само они.

Сведок МАРКО КОВАЧ: То нисам проверавао али верујем да није тачно, јер је он сво становништво мора да ангажује на тим задацима, без разлике да ли је Хрват, да ли је Србин, да ли је, сви су они морали бити ангажовани да обаве веома тешке и сложене, јер је претила опасност од заразе и беснила и свих других и да буде то мртвих и мртвих, јер видите, видите на пример.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то кажете нисте проверавали да ли је то тако?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па нисам, имо сам поверење у њега да је ангажовао све, сво становништво да реши те проблеме.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, изволите тужиоче.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Рекли сте да сте пре доласка на подручје Ловаса и осталих околних села припремали ваше јединице, односно људство ваше јединице на Пасуљанским ливадама.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте пре доласка у Ловас на то подручје имали и ако јесте које податке и информације где долазите, да ли је то место ослобођено, када је ослобођено, како

је ослобођено, да ли је ту, која је јединица пре вас била ту, податке о противној страни пре него што сте са вашом јединицом запосели то подручје?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Одмах да Вам кажем нисмо се бавили са тим питањем, нисмо ни имали времена да то све испитујемо, видели смо сами својим очима какво смо стање затекли, ужасно је било стање.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли Ви знате где долазите, на које подручје долазите?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Дошли смо на своју територију, територију СФРЈ као јединица Југословенске народне армије јер смо још увек били свој на своме.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте имали информацију да је пре тога то село и то подручје стављено под контролу заузето или нападнуто или већ како год хоћете?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да су вођене борбе то се видило.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ама, јесте ли Ви то знали пре него што сте дошли на то подручје?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, речено нам је да је ослобођен део територија и да ми требамо да успоставимо борбену контролу и обезбеђење територије народа, имовине и комуникацијских праваца према Вуковару.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, то смо чули, то смо чули. Која је јединица, да ли знате која је јединица пре вас била на том подручју?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То ја не знам. Чуо сам да су биле паравојне и да ли нека територијална или ЈНА то исто нисам сигуран.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте чули где се они налазе и где ће се налазити пре него што ви дођете? Од кога ви преузимате контролу над тим подручјем?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Мој командант је преузео контролу практично мало да кажем ни од кога, сем претпостављени командант шта му је наредио, издо, јер, овај, колко се ја сећам само смо затекли овога ту паравојну јединицу и другог никог. Јединица ЈНА није било.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Када сте стигли у Ловас рекли сте затекли сте ту паравојну јединицу, ту неку паравојну јединицу, да ли знате отприлике колико је тих људи, где су били смештени, шта су радили, да ли је неко са њима на неки начин командовао, руководио? Да ли ви са било ким од њих ступате у контакт да

видите ко су ти људи, откуд ви знате разликовати мештане од тих добровољаца?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Они су добровољци имали оружје, имали су униформу своју.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Како сте знали да су баш све то добровољци?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, тако нам је речено, откуд ја знам да ли јесу или нису.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате колики је број тих добровољаца био у месту кад сте ви дошли?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, мислим да је било па сигурно преко двадесетину, овако орјентирно.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли вам је неко из војне власти или те цивилне, коју већ помињете рекао колико их има, ко су они, на који начин се контактира с њима?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, речено је команданту да они све што тамо постоји да морају бити под његову команду и да он командује са њима.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ама, то смо чули, ја Вас питам за фактичку ситуацију, како је то било на терену? То што пише у правилима, закону, теорији то је једно, ја Вас питам конкретно како је то било фактички тог тренутка на терену?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Фактички је било овако како сам ја изнео.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ни једног добровољца, ни једног из те параформације Ви не видите, не познајете и немате контакт са њим? Кад смо већ код њих, кад треба да напусте Ви кажете нису били дисциплиновани, нису се потчинили вашој команди и по нечијем предлогу они треба да се разоружају и да напусте Ловас, да ли знате, значи фактички технички, како се то и кад догодило? Који број људи, да ли су разоружани и да ли су сви ти добровољци изашли из Ловаса разоружани и напустили Ловас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Јесу, јесу, морали су, овај, овај посло полицију и постројили их, разоружали, утрпали у камионе.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Јесте ли Ви то гледали лично, је ли то Ваше непосредно сазнање?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па непосредно је моје сазнање али чуо сам тако тачно да се одиграло јер, овај, тренутно тог дана кад је било био сам на другом терену нисам био у Ловасу, али углавном.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: То шенлучење, ту пуцњаву коју сте Ви чули и које је нарушавало ту војну дисциплину, да ли сте икада и у

једном тренутку конкретно утврдили да је неко од тих припадника се понашао тако ван тих наређења, ван тих правила понашања? Рекосте било је двеста, триста људи ваших који су дошли са вама у самом месту Ловас поред ваше команде.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Међу њима неколико рекосте двадесетак или нешто више добровољаца, како сте могли утврдити ко то шенлучи?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па знала се локација наших јединица.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ваше јединице су Ви кажете на ободу села и тамо, Ви сте рекли да је било око двеста ваших војника у самом месту Ловас.

Сведок МАРКО КОВАЧ: То је команда са приштабским јединицама, значи људство крајње дисциплиновано и одговорно и које познајемо и кад се изда наређење није било проблема, добро можда се деси на пример код неке јединице ван, нижег састава, а ови су били ван наше команде.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Значи ви сте из чињенице да су ваши војници дисциплиновани, а неко шенлучи закључили да то је могао само неко други, а не ваши војници?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да, да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: А конкретно за неки случај нисте утврђивали?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Рекосте да ви долазите ту, успостављате контакт са неком цивилном влашћу да организујете, координирате, пошто су пре вас исто биле неке војне јединице у Ловасу, да ли знате да ли су они требали или су већ на начин на који сте ви то урадили, организовали ту власт у селу, да ли знате да ли су, ако су?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, не знам, ја само знам са нашим доласком.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Испитивање Тужилаштва, ово је непрекидно значи испитивање по истоме што је већ веће питало, ако је рекао сведок да није срео никога ни он, ни његов командант из претходне јединице како онда њему могу бити познате ове чињенице на које пита упорно тужилац, јер ово је мучење сведока по мени јер је већ и сведок објашњавао око тога кога је од добровољаца запамтио, сведок је рекао једног високог с

брковима, другог малог и никога више, према томе непрекидно му се постављају иста питања.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Нисам питао за добровољце.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није, питао је за власт.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Претходно, претходно, нисам хтео да интервенишем сваки пут јер би морао сваки пут да устајем скоро.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Питао сам за евентуалну команду неко руковођење са тим добровољцима, нисам питао појединачно, а сада питам за евентуално његово сазнање да ли је знао да је у моменту пре њих та војна формација која је била ту, да ли је она имала неку сарадњу успостављала некакву цивилну власт у селу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нама је председник цивилне власти ступио у функцију дан после нашег доласка, значи негде 19-ти не рачунам навече на 20-ти кад нам је погинуо овај, од 21-вога је практично радио, а да ли је до тада био он председник или није то ја не знам, не могу да тврдим што не знам.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ви сте дали својевремено изјаву по нашем захтеву у Војнобезбедносној агенцији, рекли сте у тој изјави шта сте рекли, тада нисте ни једно име поменули од, то како Ви кажете, локалне власти. Данас први пут помињете два имена, Љубан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја немам такву.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја само Љубана Деветака сам имао и с којим сам контактирао и кога знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја заиста, суд нема нигде такву изјаву.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Чекајте, пре свега просто не могу да верујем да ово није уз доказни материјал сав и ова изјава.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, никад није било ни у истрази, ни кад сам ја преузела предмет, нити је било кад достављена, та изјава мора да се достави суду па ћемо накнадно звати сведока ако треба да.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Кога то ја спомињем сем Љубана Деветака?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, није ни постојала таква изјава.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Било је питање у вези тога па је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, такве изјаве нема у списима, приметио би неко од адвоката, ја као председник већа овај предмет сам прелистала хиљаду пута, такву изјаву нисам нашла. Јесте, тражили смо адресу. Па не знам, то не постоји у списима, за сад не можете да користите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, слажем се апсолутно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете да приложите суду па да имамо сви, зваћемо онда поново сведока.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Одбио Вам је истражни судија то да уведете, покушали сте тада да уведете, па Вам је одбио.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Где то у списима има?

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Судија, па слично питање у вези те изјаве дате одбио и рекао да он то не може да прихвати, такво питање је.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ама, судија је издвојио све могуће записнике, истражни судија, које су по нашем захтеву прикупљале или полиција или ми, ми смо се жалили на то решење и то решење је укинута, према томе то није издвојено из списка.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Не издвојене, него је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али са тим, не, не, само мало да разјаснимо, са тим издвојеним изјавама није била та изјава тог Марка Ковача, ако је Вама истражни судија у неком неформалном разговору тамо нешто рекао прихватам, не прихватам, то је друга ствар, у предмету то не постоји и ја молим да ту изјаву доставите и за веће је важна та изјава па можда ћемо поново звати овог сведока.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, значи питати нећу поводом садржаја ове изјаве.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За сад и не можете, не бих Вам ни дозволила да питате кад веће нема то.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Знам и да не могу, а доставићемо наравно, једино ето у овом тренутку сведок може да потврди да ли је дао ту изјаву и да ли је то његов потпис оригинал, ништа више, значи не садржину да бисмо евентуално не би било спорно сутра да ли је дао изјаву или не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, само нека потврди, па ће Тужилаштво накнадно доставити суду па ћемо да видимо, зваћемо сведока поново.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Ако дозволите, нека потврди накнадно кад га будете позвали ако будете сматрали да треба да га саслушате.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Боље сада да се рашчисти да ли је давао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ма не, небитно је сад да ли ће, јесте ли давали изјаву или нисте?

Сведок МАРКО КОВАЧ: У изјави што сам реко то је у изјави.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Ма, јесте ли давали изјаву?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Јесам, јесам давао изјаву, али што сам реко то је, нисам се сетио имена Деветака.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, нећемо сад коментарисати изјаву.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уосталом суд трага за адресом овог сведока мало дуже већ и чак нисмо ни знали, једно време смо мислили да човек није ни жив, па смо испитивали Божидара Николића овде у судници где је тај човек, да ли је жив.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Значи нећу, нити могу поставити ни једно питање везано за ту изјаву и са тим смо мислим то рашчистили, али у вези данашње изјаве сведок је неколико пута поменуо овде тај контакт са председником цивилне власти и поменули сте име Љубана Деветака, питам Вас да ли Ви знате да ли је он пре свега био председник те цивилне власти, ако јесте кад је, како од кога изабран на ту функцију и шта уопште значи та функција?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Можда сам се лоше изразио представник и он је био најодговорнији, није можда председник али представник цивилне власти. Значи он је био одговоран за цивилну власт и контактирао са нама.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, како Ви знате да је он био одговорни представник цивилне власти?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Како не знам кад сам са њим контактиро стално.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ко Вам је рекао да је он то?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ко ми је реко, не знам ни ја ко ми је реко, али углавном он је, овај, нама, ми смо морали да тражимо у свакој зони одговорности где је била наша јединица да неко буде изабран за председника цивилне власти који ће остварити контакт са војском јер ми не знамо ни терен, ни људе, ни задатке.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Све је то у реду, али Ви кажете то Вам се представио човек по имену Љубан Деветак.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Како Ви знате да је то баш он, што није могао бити неки други, пети или десети?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па ето, баш се десило да буде он.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Како Ви знате да је он тај?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Ковач, Ви долазите у неко непознато место и тамо се Вама неки човек нешто представља, ко

је Вас упутио на Љубана Деветака и откуд Ви знате, можда Вам се неки добровољац или неки паравојник или нека Зенга представио «Ја сам представник месне власти»?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То можда мој командант зна, он је био одговоран за цело руковођење и командовање, углавном после дан, два, негде 21. смо тражили представника народа и појавио се Љубан и онда смо са њим одржавали везу, мислим потпуно коректан је био и према нама и у захтевима и ми према њему и ово у овој изјави што Ви.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте сад изјаву, зваћемо ми Вас поново видим ја.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: С обзиром да нисмо имали ову изјаву.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте изузев са тим којим Вам се представио као представник цивилне, главни представник цивилне власти у Ловасу, да ли сте имали још са неким представником те цивилне власти у Ловасу било какав контакт у вези тих проблема о којима Ви говорите?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па добро, са њима ето долазили су неки сећам се као кроз сан Радојчић Милан и овај што је погинуо онај Воркапић, једна ваљда да ли је учитељица, да ли је, пошто смо школу користили, мислим да је хрватске националности, врло пријатна жена и она је контактирала тога смештаја војске, омогућења дела учионица да би деца ишла у школу и тако. То је колико сте задовољни с одговором. Њих се сећам овако, то је било пре 18 година, ја нисам.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сад је 11:15 часова, идемо даље. Рано је за паузу. Изволите?

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Бранилац опт. Деветака. Ви сте прво рекли да је председник па да је после представник. По вашим схваћањима шта значи вршити цивилну власт иначе? Манимо Деветака у вашем селу, моме, било где, шта значи вршити цивилну власт по вама шта то значи?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Значи, бити домаћин села и решавати све проблеме у селу са народом око збрињавања, око санације, пољопривреде и свега.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Конкретно вас питам да ли је Љубан Деветак био овлашћен да вама издаје евентуалне наредбе вашем команданту или било којем припаднику ваших јединица?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Није, није нико.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Знате ли да је поред тога што је био представник, тако кажете, имао још неку функцију он још у том селу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја не знам.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Какве је захтеве постављао пред вашу јединицу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Захтеве за помоћ у реализацији санације терена или у целини.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Добро, рекли сте купљење домаћих животиња, не знам ово и оно, скупљање летине и тако?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Свега.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Је л' то у писменој форми или усмено било?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Усмено је то претежно било.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Је л' има неки акт? У писменој форми?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Можда у нашем оном.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: И шта је доле стајало у потпису Љубан Деветак која функција, шта?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ми смо сматрали да је он председник цивилне власти Ловаса и тако смо га прихватили и тако смо га третирали, а сад.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Је л' знате ви да тако постоји нека земљорадничка задруга у том селу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пита вас адвокат шта је доле стајало у потпису тих његових захтева или то већ?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не могу да се сетим сад тих потписа али и захтева писмених, а сигурно то је у документацији ратној ове 46. дивизије да ли се може наћи.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Добро. По вашем схватању представник ове цивилне власти да ли је имао компетенције да се меша у организацију Територијалне одбране и полиције било ког нивоа, било који по хијерархији од највише па доле до дна?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па не, руковођење и командовање зна се коме је територијална по вертикали потчињена, коме је полиција потчињена, али да сарађује са њима то је нормално.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Добро хвала. Питао сам вас па сам вас прекинуо ја или неко други, није важно. Јесте ли знали да у том селу постоји нека земљорадничка задруга?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Како да не и економија и војска је обезбеђивала.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Знате ли ко је био најодговорније лице из те задруге?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То не знам, само знам да је војска чим је дошла преузела, нешто је физички обезбеђивала него и исхрану, стоку и ово свега.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Ви сте рекли да не знате да ли је нека јединица била пре вас, под претпоставком да је била или у неком другом месту, у неком другом селу, да ли су ингеренције војних власти према цивилним властима у сваком селу подједнаке и ово да се зна ко коси, а ко воду носи, тако да се изразим?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па у сваком селу је био представник власти који је контактирао са командантом.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Јесте, али да ли је у крајњој линији извршавао ваше наређење и ваше захтеве?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Јединствени су захтеви били наређења као ово штите Љубана, а санација бојишта, збрињавање народа, брига о народу и то су били главни задаци, нису имали они да воде оружану борбу са одбаченим, остављеним овим јединицама.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: У реду је, али ако је требало нахранити војску јесте ли ви могли да наредите неком лицу одговорном из тог села прибави ми џак пасуља, не знам толико хлеба хоћу свако јутро и не знам разне потрепштине шта већ војсци требају?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Војска је имала своју позадину по субординацији командовања дан за дан или за пет дана и према томе ту није било проблема.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Добро. Да се вратимо на ово минско поље, питам вас принципијално као високог официра шта сте по ВЕС-у ако није тајна? Шта сте радили пре него што сте постали начелник за морал и како се то већ, помоћник команданта?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па био сам оперативац у једној команди.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Реците ми као официр, претпостављам са академијом и разним курсевима и осталим ко је надлежан да поставља минска поља?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Инжињеријска јединица.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Ко је надлежан да их разминира?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Инжињеријска јединица.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Да ли просечан официр са школом, академијом или са елементарним знањем може да каже, чуо за неко минско поље и каже «идемо да га разминирамо»? Мислим да ли је то допустиво са војничког аспекта?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Моје мишљење је да је то нестручно и недопустиво.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Да ли уопште сме да се упушта у такве акције?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па нормално сем да му неко по субординацији нареди, а иначе то је веома ризично.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Хвала, немам питања више.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: (Бранилац Милана Девчића) – Ја ћу вам само предочити један, да кажем израза који се користи у наредбама из тог периода који је користио и ваш командант Божидар Николић, судија вас је, такође тужилац питао да ми просто по војној терминологији објасните шта значи, на пример имамо борбени извештај команде од 18. октобра где се каже да око 13 сати екипе команде 46. партизанске дивизије извршиле извиђање реона размештања, исти ће посести следећа места, па набраја: Ловас, Опатовац, Мопово, Шаренград итд. па борбени извештај команде I дивизије од 18. октобра где на крају стоји «одлучио сам 46. дивизија, посести места Опатовац, Ловас, Мохово итд., тако да је моје прво питање ако можете да ми јасно објасните шта значи израз «запосести» или «посести» место?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То је што сам ја рекао свака јединица добија своју зону одговорности коју поседа и организује борбену контролу обезбеђење територије, становништва, комуникацијских праваца и свих значајних објеката од интереса за народ или народну одбрану. То је то, значи посести и оргнаизовати, уједно се подразумева и очистити од непријатеља ту територију, али непријатељу је била остављена и убачена Извиђачко-диверзантско терористичке групе да кажем Туђманове, с обзиром да је то територија ослобођена, није се радило о фронту и борби на фронту него борби на борбеној контроли ослобођене територије.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: То ми мало само ако можете да појасните, како је територија ослобођена ако ви долазите са задацима које сте сад навели да очистите од тих заосталих или убачених диверзантских група итд., да обезбедите безбедност становништва итд., значи моје питање да ли је то територија која

се налази у зони дејстава и даље, значи територија која се запоседа или је то ослобођена територија?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Она је ослобођена делимично јер није у потпуности, није очишћена од наоружаних специјалних група које врше диверзије на објекте, на војску, на комуникацији итд., то је рецимо специфичан задатак које ово људство, бар где сам ја био, није било довољно оспособљено за тај задатак, јер су искрено да вам кажем извршене много раније детаљне припреме и базе њихове са огромним минско-експлозивним средствима. Да не бих вас замарао на пример у Шаренграду јер сам обилазио ту јединицу, тунели па WC па из WC-а штала, минирано једно, минирано друго, а тамо даље кад се иде бункер са наоружањем, војном опремом и овим и оним. Мислим, врло специфично и да би избегли сопствене губитке тешко је и присилити војску на нешто за шта није оспособљена. То је пешадија, јединицу смо једну имали инжињеријску, стручну, она је обавила ето тај посао на минско-експлозивној топографици.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А можете ли ми конкретно набројати који безбедносни ризици постоје на том подручју у тренутку кад ви долазите? Који су то безбедносни ризици, нешто сте говорили о заосталим убаченим непријатељским групама, да ли постоји поред тога још нешто што је да кажем задатак да ви отклоните да би успоставили ред и безбедност у месту?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Минска та поља то је требало да се све разминира, очисти и тако и ове групе које су убачене и које су убациване, остављене, рецимо у току ноћи рафалом из куће дејствује у правцу војске, онда војска одмах одговара, премда смо ми забрањивали због безбедности становништва, нека пуца, склоните се у скровишта, специјалци ће, има ето полиција, извиђачи да претресу и да виде, утврде, значи мораш да под број 1 било је заштита живота и војника и цивила и свију а сад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само овде моменат. Ухватисте ли ви неког терористу за то време док сте били у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Никога нисмо, никога нисмо нити ухватили, нити смо имали, тешко је било ја да вам кажем са свих страна јер некако војска је била преплашена и да ступа у борбу, ово су специјално оспособљени, обучени војници су били, нису ни убацивали било кога.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Ви сте говорили и ваш командант који је био у том периоду да се доста пуцало, па ме интересује да ли сте бар лоцирали из којих праваца се пуцало?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ма све смо знали и размештај и кад нареди командант.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Је л' можете то да појасните?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па ево да вам кажем виногради горе, ту је била база јака па су вршили напад на ону комуникацију од Товарника горе према Вуковару.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Извињавам се, само секунд. Кажете ту је била база јака, чија база?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па ови остављени, убачених група Туђманових бојовника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По чијим информацијама то да је ту била база?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Наши извиђачи су открили. Па онда било је у Мокову, па било је у Шаренграду, па било је у Опатовцу, Сотин већ то су убацивали чамцима преко Дунава и ја сам рекао са крова куће на 50 метара је гађао мене, види пуковник, двоглед око врата, срећом што је, ваљда му задрхтала рука па ме ваздух метка оборио, значи нисмо ми ни вршили претресе кућа ипак да не би нарушавали, и тако народ је био преплашен од, посебно после погибије на том минском пољу и тако. Гледали смо, ми смо били, што кажу, војска целог народа СФРЈ а не ни Срба ни ових ни оних него искључиво и тако смо и третирани, овај и третирани.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Ајте онда само још једном конкретно, да ли је онда то било подручје у зони борбених дејстава или мирно подручје, сад по овоме како причате?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па борбених дејстава, кажем погинуло нам је троје, рањено 5-6 војника, онај је срећом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За Ловас причамо, господине.

Сведок МАРКО КОВАЧ: У Ловасу нам је погинуо један а 3-4 војника је рањено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Баш у Ловасу, онда код «Економије», онда доле, не знам, према виноградима и то.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Сад, пошто кажете да је била зона борбених дејстава, је л' можете да ми објасните како се то уопште, како је могуће да се формира цивилна власт ако борбена дејства још трају, јер смо чули од команданта, рецимо нашега и ви

сте данас то у добром делу потврдили, да просто војска улази и има своје одређене задатке на једној територији?

Сведок МАРКО КОВАЧ: По нашој тој стратегији оружане борбе и борбеним правилима свака има своје надлежности. Војска има своје, полиција има своје, цивилна власт има своје и према томе морало је све се ставити у функцију да се нормализује живот и рад. Замислите да није било тог Деветака, за рата целог Ловаса би било, умирање, угинуће стоке, људи, лешеви, несахрањени и тако. Значи, мора неко да буде одговоран испред војске који ће да обавља те послове. Пропадало би много хране, те летине и овог и оног, значи, ми нисмо ништа радили напамет, ван наших борбених правила и стратегије оружане борбе, према томе радили смо што смо знали и могли најбоље, али да смо имали неке специјалне јединице ми би лако то све очистили.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А је л' конкретно санација терена о којој сте говорили, како сам разумела на почетку рекли сте да је то био један од ваших циљева кад улазите у подручје?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисам вас довољно разумео.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Ја сам вас пратила па сте набројали ваше циљеве кад улазите, који су били, па је то била борбена контрола територије, да се територија очисти од остављених убачених изиђачко-терористичких група, асанација бојишта и тако даље. Је л' то био задатак с обзиром да сте, ваш или представника цивила, мештана?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Задатак је био такав, обезбеђење и територије и комуникација и имовине и становништва и асанација бојишта, и борба против убачених, остављених извиђачко-диверзантско-терористичких група.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Питам конкретно, то је задатак ваше јединице?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Даље само, извините само секунд да не понављмо питање. Ја бих вас питала само за нека имена, ако можете да ми помогнете, која се просто провлаче кроз исказе сведока, за Суботића сте објашњавали да је био у то време па ми реците је л' био све време док сте ви били тамо или је долазио, одлазио?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да ли је одлазио, долазио, он је непосредно потчињен командант, то не, али он је био орган за безбедност.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Ајде сад, као орган за безбедност шта су његова задужења тамо?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, мислим исто што сам ја рекао и командант, он не може нема ништа ван тога више рећи, можда је имао једино неке контакте са полицијом, не знам, не могу ништа да кажем за њега и у име њега јер кажем ми смо сви углавном, мање-више, били везани за свој задатак од дивизије, војске.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А је л' вам познато име официр Гушић, можда грешим?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Како?

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Гушић?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Не знате ко је. А мајор Младеновић, је л' постојао?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја можда не знам шта је било пре јуче а да се сетим.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро, ми то разумемо. А сад ми реците, више пута сте споменули, имао сам ја доста, односно имали смо ми доста проблема у својој јединици и тако даље, нисам могао да се бавим неким другим стварима и председница вам је предочила неке извештаје од 20-ог, 23-ег, где се спомиње да је било. Односно да се конзумира алкохол у већој мери и тако даље, је л' било каквих инцидената, да ли ви имате непосредно сазнање о томе?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, где то, у јединици?

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Да.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, то је, ви знате преко телевизије, да су позивани на дезертерство с оружјем и ово и оно, те странке су мало учиниле своје.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Које странке?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, које, знате ви које су биле тад и онда је бежало се, рецимо по 50, 60, 100 окупи се и оду после десет, петнаест дана, врате се овде па онда опет разговор па онај каже оставио оружје, дај ми оружје и тако ето бавили се доста са тим непожељним, чим је војска остала без врховног команданта и власти, било је тако. Знате, имали смо доста сопствених и баш проблема, тим смо били преокупирани.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А осим тога што се одлазило, долазило, је л' било још, мислим дезертерства која сте споменули, је л' било конкретно, у месту, не знам, пљачке, паљења и тако даље?

Сведок МАРКО КОВАЧ: За пљачке и паљења, не знам. То, ако ви знате, питајте.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Не, ја вас питам.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја стварно не знам.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А кажите ми, после Ловаса, где одлази ваша јединица?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па да вам кажем, где одлази, није за причу а већ задирете у нека питања, углавном, већина је остала у очекујућим рејонима, преко 50 %, једно 25 % је напустило, оно остало безначајно.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Само ми реците још једну ствар, споменули сте да сте издавали пропуснице?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Пропуснице смо давали из више разлога, зато што су убацивани у село у цивилном оделу а ноћу вршили дејство на војску и на народ, то смо морали да дамо да би обележили, да се зна ко коси а ко воду носи.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро. А ко је издавао?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Имаш ти дозволу, можеш да се крећеш са њом и гдегод наиђеш на пријавно-одјавну станицу, покажеш дозволу и наш си, нема проблема.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А ко је издавао, конкретно, пропуснице?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Командант је, и ја сам некада, кад он није био ту, издавао пропуснице.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Који командант, само ми то кажите?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Николић Божидар.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: У ком својству, ви замењујете њега или сте и ви једнако овлашћени да издајете.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Замењујем га.

Адв. БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добро, ништа, ја вам се захваљујем.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добар дан. Господине Ковач, ја сам Града Налић, адвокат Милана Радојчића, окривљеног. Ја ћу да вас питам што краће, неколико врло експертских питања, да тако кажем. Узимајући у обзир да ваша јединица није учествовала, да тако кажемо, у ослобађању села Ловас, него је, како сте ви рекли, дошла да уведе некакав ред, ако сам разумео, и ви сте задовољни тиме, код напада на село Ловас у овом поступку је читана наредба команданта Лончара, команданта 2-моторизоване гардијске бригаде, пешадијске о нападу на село Ловас. Ја вас молим као бившег команданта, према вашем стручном знању, да ми кажете, да би командант донео одлуку и ту одлуку преточио у одређену

наредбу, ко пре тога треба да се, да ли неко пре тога треба да се изјасни у погледу елемената за доношење одлуке, по специјалности?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па има командант, командант има своје помоћнике, као ја за морал, онај безбедност, онај позадину, оперативац и остало, они му предложе одлуку сваки по своме стучном делу и на основу свих тих што он саслуша, он донесе његово извршно.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро. Ево питаћу вас овако, да ли значи за наредбу на село Ловас, ослобађање села Ловас, да ли је за ту наредбу прибавио, командант требао да прибави и одређене елементе о снагама непријатеља које га очекују у реону у коме јединице треба да изврше своје наређење и од кога прикупља те податке, ко прикупља за њега те податке, ко му сажима то у извештај, да кажем?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То обавештајац, са обавештајно-извиђачким јединицама изврши извиђање и прикупи и ја кажем, чим је Лончар наредио напад на Ловас значи да су минска поља била организована дал од Територијалне одбране или бојовника Туђманових, то је чиста ствар, не би вршио напад на своја минска поља.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли тај извештај, значи рекли сте да тај извештај помоћника команданта за безбедност значи треба да уђу евентуални подаци о запрекама, минским пољима и тако даље, да ли се и снаге противника ту уносе и њихов квалитет, да тако кажем, по припреми за борбена дејства?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нормално, познавање његове тактике, технике наоружања, начина организације одбране, минско-експлозивних препрека на које ће наићи, све то иде у тим проценама и на основу тога он доноси одлуку.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Господине пуковниче, то је Славонија, да кажем, равна мање-више, у случају напада на одређено село, ви као командант, у којем случају би користили, у таквом равничарском крају, артиљерију, шта би очекивали са друге стране, шта се то артиљеријом напада?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не бих смео артиљерију по селу, то без разлике, имамо ми рецимо минобацаче 60 цм који убацују у заклон, у бункер и онда ако би баш било питање тих бункера, то би могла а артиљерија не може да иде на насељена места.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Реците ми још једну ствар, ево ових дана у новинама стално траже Хрвати неке дневнике артиљеријске па јуче нађоше, да ли за овако једну наредбу у којој је коришћена артиљерија, неспорно према свему овом коришћена је најалост у одређеном трајању времена артиљерија, да ли је могла да постоји, према вашем знању, документ о употреби, односно такозвани дневник артиљеријски, треба нам муниција, расходована је, ово-оно, проблеми?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па мора да има.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Мора да има, добро, хвала. Реците ми, молим вас, ево јо два питања, да ли вам је познато да ли је у оквиру својих делатности на терену, за време док сте ви били, пуковник Суботић, односно њему подређени безбедњаци, да ли је он имао уз себе и одред и које снаге војне полиције?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па имао је чету војне полиције.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Чету војне полиције. Реците ми једну ствар, да ли по вашем искуству, у ситуацији када се ради о територији коју је запосела једна јединица и на њој се нађу евентуални органи цивилне власти, у случају да органи цивилне власти обрађују одређену личност, од интереса за војну безбедност, да ли је војна безбедност могла присуствовати и таквим саслушањима и да ли су лица могла бити предавана, по вашем искуству, органима војне безбедности, након саслушања или након заједничког саслушања са цивилном полицијом?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја немам ништа против оваквих питања, ја се извињавам, приговор на питање, значи, ја немам ништа против оваквих питања али онда да данас присутни сведок буде саслушан као стручно лице, овде је реч о сведоку који треба да нам говори о чињеницама које су му познате за предмет оптужбе за догађање, мени исто одговара ово да чујем неке ствари које не знам али онда да раздвојимо те две функције, једно је сведок а друго је стручно лице, да не би, мени не смета, да не би било после неких формално-правних проблема око тога.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Ја ћу да се сложим колега, само на које тачно питање мислите?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: На све ово што сте досада питали, све до једног.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: И на то да Суботић има чету војне полиције и да ли се напада артиљеријом, шта вама тачно то боде очи, кажите?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Сва питања пре тога.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Па не сумњам, ако дозволите, да наставим ја да испитујем?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само, ограничите се, пошто, ја мислим да ће ипак веће неко одређивати неко вештачење вештака војне струке па да не замарамо сведока са тим, неће нам он бити вештак, то је сведок.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Ја се захваљујем и тужиоцу и вама, ја сам то и хтео, на неки начин сво време сугеришем војно вештачење и остало а користим прилику пошто под овим кровом доношење одлуке за «Овчару» рецимо без војног вештачења и осталог, ви сте такође део тог Тужилаштва које ради такав посао па зато ја морам да питам сваког официра за кога видим да још увек памти по нешто од соје струке и части.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ограничите се онда на ова питања везано за Ловас и дешавања тамо у то време.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Ево, ја бих вас питао још да ли постоји и у чему се састоји функција команданта места, одређене локације за посебне територије?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Добро, ми смо добили наредбу од гардијске дивизије да формирамо команде места премда овај Николић је мене именовоа за команданта места, да би контактирао са власти али.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Добро, не, нисам даље, све сам вас разумео.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Само да вам кажем. Командант може да буде само ко има јединице и овлашћење за командовање а ја сам био помоћник за политички рад према томе играо сам ту улогу да би испунили наредбу, дочим рецимо у другим местима где смо имали батаљоне, командант места је био командант батаљона и имао је јединицу и одређена овлашћења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко је био командант места пре вас, да ли сте се информисали за Ловас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, немам појима, верујте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па дошли сте у то место а не знате ко је командант места?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ми смо дошли ту као спустили се падобраном, и циљ нам је био да премостимо да се нешто ту створи, уради.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, не знате.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Ја сам хтео само да питам још једну ствар. Да ли командант места може да буде цивил, да ли сте чули када за то'

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не може, не може, командант мора имати своје јединице и субординација командовања, то је више ради обезбеђења проласка војних колона.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Кад смо код тога, да ми не замере да вештачим овде преко вас, само још једно питање да ли вам је позната одлука више, односно Врховне команде у то време о претпотчињавању одреда Територијалне одбране војсци и добровољаца, из почетка 9-ог месеца?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Не знате, добро. Хвала пуно, пардон, из октобра.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Пећинског одреда?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Не, не, не, то је то ће после да вам стручно објасни пуномоћник оштећених.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, угасите микрофон, има ли од бранилаца питање још неко? Нико од бранилаца, је л'? Хајдемо онда на паузу па онда оптужени.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Главни претрес се ПРЕКИДА у 11:46 часова и трајаће до 12:10 часова.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Главни претрес се НАСТАВЉА у 12:18 часова.

Изволите, оптужени Љубан Деветак има питања.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добар дан. Добар дан господине Ковач, ја сам Љубан Деветак ако сте заборавили.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Љубан Деветак.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Господине Ковач, реците ми молим вас да ли сам ја могао на било који начин да дознам да ви долазите и кад долазите у Ловас, ја као Љубан Деветак?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па нормално по војничком нисте могли.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Питање знате због чега постављам? Због тога што једни од окривљених тврде да сам ја пар дана раније рекао, издао неки налог да се нешто уради, наравно кривично и да сам претио са вашим именом да сте ви јако строги итд, па због тога питам? Господине Ковач, реците ми молим вас да ли вам је познато име Вељовић Градимир – капетан резервни по чину?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не могу да се сетим Љубане верујеш, јер давно је било, некако имена сам већ и тешко сам се сетио баш кад сам био.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро, добро да не дужимо, ви морате да путујете и тако. Капетан Вељовић Градимир који је саслушан овде пред овим већем, иначе је припадник Територијалне јединице из Ваљева која је била пре вас у Ловасу тврди да вас је познавао од раније у својој изјави и да вас је он сачекао и показао неке од положаја који су били на ободима села Ловас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То мени није сигурно. Није, није мени, јер ја не сећам се.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Чак је нагласио да вас позна од раније са неких вежби и евентуално неких. Ја не могу да цитирам госпођу председницу, јер знате немам папира, ништа, али се сећам добро да је Вељовић то тврдио.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, не, мени нити је предавао нити је говорио где су положаји нити се уопште тога Вељовића не сећам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Реците ми молим вас пуковниче, је л' се сећате ви пуковник Суботић кад се прикључио вашој јединици? У Гибарцу, у Бачинцима, то је место до места, мали је неспоразум био или пак у Ловасу, односно на путу до Ловаса у Товарнику или Шиду?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Кад се прикључио не знам јер Суботић је накнадно, пошто је тај начелник безбедности 46.-те био оболио, он је примио дужност сећам се ваздухопловац, оно плаво одело је имао, тако да не могу да тврдим кад је он.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да ли се можда сећате, је л' вам он говорио да је припадао гардијској јединици, односно безбедности гардијске јединице са седиштем у Шиду пре него што се прикључио вашој јединици?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не сећам се стварно.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: А да ли сте сигурни да вам се није прикључио још на Пасуљанским ливадама кад сте били на припремама?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја мислим да је комплет ту дивизија, команда дивизије формирана баш на Пасуљанским ливадама.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па је он онда из Шида дошао на Пасуљанске ливаде или вас је сачекао у Шиду?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То командант зна сигурно, ја не знам јер није био мени директно потчињен, сарађивали смо али ја мислим да је он на Пасуљанским ливадама дошао и да је комплет дивизија тамо, команда дивизије формирана.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: А по питању безбедности, којекаквих истрага у селу Ловас, обзиром да сте ви словили као командант места, да ли је био важнији он или ви кад је у питању неко истраживање, истражне радње или безбедносна питања и то, радња са полицијом и то?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да? Он као официр безбедности да ли је то био његов домен или искључиво ваш?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па да вам кажем, командант дивизије, он је одређивао ко ће да обавља коју дужност пошто је команда дивизије била у Ловасу, ја сам помоћник за политички рад и било је нормално да будем ја одређен за контакт са вама, а он је водио.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Нисам питао за то.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Контраобавештајну службу свих јединица.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: То управо, јесте ли се ви мешали њему у посао, то?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, шта ја имам са њиме, он је имао свој ресор рада, ја сам имао свој.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Реците ми господине пуковниче да ли се ви сећате?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Само се извињавам, Ловас је нама био као кап воде, што кажу, у бунару, јер смо ми имали велику зону одговорности, сваки је по свом ресору морао да стигне на свако место и да ради.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Сећате ли се пуковниче председника Месне заједнице у Ловасу? Један висок човек, мештанин Ловаса у то време, највишљи, рећи ћу име, Продановић Ђуро?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нешто се не сећам. Ја сам једино овако се сећао и сећам вас и са вама сам највише контактирао.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Око школе кад смо разговарали, отворене школе, је л' се сећате да је он био ангажован да у почетку буде директор те школе?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Сећам се кад је у питању школа једне учитељице ја мислим по националности да је Хрватица, тражила је да ослободимо неке ученице пошто је војска била, да ли је школа почела да ради, веома пријатна и да једном ваљда она ме звала код вас на кафу.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Марија се звала?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Е, то се сећам, иначе.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ви сте пуковниче ако се сећате имали један пункт код гробља, је л' тако?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Где?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Код гробља у Ловасу, ваши војници и то?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Јесте, на раскрсници оној.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Задња кућа с леве стране, једна новија кућа, је л' тако?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Јесте.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па пре те куће једно 7-8 кућа су биле изгореле, је л' се сећате тога?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, нешто не могу да се сетим, знам ону сам кућу запамтио јер ме је из ње гађао овај један с крова, рекао сам већ, 7,9 мм метак је био и оборио је што кажу баш кад је одред бечејски примао дужност.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Не сећате се да су ваши људи иселили ту жену са троје деце из те куће?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Из те куће?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да, из те куће?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја не знам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Два-три дана пре него што сте ви дошли је муж погинуо на минском пољу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То ја не знам право да вам кажем.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па откуд бисте се сећали, то је давно било је л' тако? А реците ми је л' се сећате да сте ви дали сагласност, односно одобрење да се један покојник исти из те улице само

мало пре са десне стране кад се иде према гробљу и према том вашем пункту, кад је убијен, да се сахрани у приватној својој костурници, породичној?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ни то се не сећам, знам да су сви сахрањивани у гробље и то је био задужен овај испред команде Николић.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Је л' се ви стварно пуковниче не сећате да су ваша два човека била осумњичена за извршење тог убиства?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Која два?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па ја не знам, мора, што кажете, мора бити записано у извештајима код вас.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, не, то ја уопште, мени, први пут да чујем.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па је л' знате да међу вашим војницима се кретао недавно човек који је иначе био борац у Другом светском рату, има много вина, да су се дружили они с њиме, па је пуковник Суботић осумњичио тог човека за подстрекивање, иначе се човек зове Марко Грчанац, и после тај човек преко војних власти завршио у логору овде код Зрењанина, у Бегејцима или како се то звало?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То не знам, то можда Суботић зна, он је орган безбедности.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па је л' знате је л' жив тај Суботић?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, не, не.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Био је доста млађи од вас, је л' жив?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, не знам. Ја знам да је ту била једна озбиљна јединица артиљеријска и верујем да не би никад себи смели да дозволе такву неку глупост, да се систем руковођења и командовања не обавести.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Је л' се сећате пре пар дана пре вашег одласка да сте били присутни заседању дела владе у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То се сећам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Јесте ли говорили на том састанку, је л' тако?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па не знам нешто је било питања зашто не очистимо оне базе, они убачених, остављених група, ја сам рекао да је основни проблем минска поља около тих њихових база и да војска то одбија.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добро, хвала, има у списима шта сте говорили, записник је вођен. Мало је мени чудно пуковничке

рецимо, ја се сећам ветеринара из ваше јединице, човек иначе из Младеновца, који нам је помагао горе на економији око санирања здравственог стања оваца, а да се ви баш ничега не сећате од ових детаља а једнако година је прошло и мени и вама од Ловаса, је л' тако? Можда зато што сам млађи па вероватно због тога или због стреса од овога тужиоца. Ако сам ја добро разумео ви данас сте потврдили да сте дошли у Ловас 19-ог на 20-ти, је л' тако, по ноћи?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Јесте, јесте.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ајде да вас питам је л' се сећате кад смо се ја и ви први пут срели?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја мислим негде дан-два после нашег доласка, ми смо тражили ко представља власт ту да би успоставили контакт.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Чули сте ви од Суботића и од сигурно овога Вељовића да, чак да је Вељовић мене поставио за цивилног команданта села, што сам ја и обзнанио у селу и тако даље, тако да је то прича за малу децу а коју ноћ, односно јутро рано погинуо тај ваш кувар, је л' се тога сећате?

Сведок МАРКО КОВАЧ: 19-ти на 20-ти.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Е, ми смо се срели, ја ћу вас подсетити, 20-ог ујутро, обзиром да сте избацили све из задруге и тамо уселили, ја нисам имао где да седим па сам у зграду полиције преселио, ја лично, па сам имао потребу да путујем за Београд, да не спомињем због чега, због крава, госпођо председнице, и изашао сам, ви сте ишли цестом управо од тог водовода тамо што је обезбеђиван и ја сам вам пришао преко цесте, ви сте ишли по пола цесте, с леве стране ваше је била задружна зграда, с десне полиција, ја сам изашао из полиције и питао вас ко је пуковник Ковач, ви сте рекли ја сам, ја сам се онда представио ко сам и ви сте се дерали на мене шта се догодило те ноћи и показивали ми она велика стакла на задружној згради, у приземљу су била разбијена.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Изрешетана.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Јесте, ако се још једанпут то догоди да ћу имати проблема са вама, је л' се сећате тога?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па јесам, јесам,

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Је л' се сећате тога?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Сећам се.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: И шта сам вам ја одговорио?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да ви нисте, да је.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ја сам вам одговорио да ме не зајебавате, да је то 10-ог октобра, у свом стилу наравно сам вам одговорио, 10-ог октобра да је полупано и да ја то знам.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, меци су пробили у WC.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да, добро, добро и одмах сам отишао горе на спрат код овога пуковника Николића, после тога сам и њега упознао. Не ја само ради констатације о сећању, овога се сад сећа а онога горе се не сећа. Само констатација о сећањима кад је био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, пређите на питање.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Имам још једно или два питања. Није ми баш најјасније ово данас што сте изјавили да сам ја био задужен као цивилна некаква власт, иако сте ви знали да сам ја директор задруге, за санацију терена, шта се то подразумева под санацијом терена?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Санација, угинулу стоку, људе, све да се то све уклони, да се спречи зараза, знате да сте тражили да одредимо ловце да оне побеснеле керове.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Јесте, а јесте ли ви свесни тога да је санација терена рађена и пре вас у смислу стоке и тако даље а сахране су организоване преко Месне заједнице уз присуство војних власти и багера који су копали ту раку а такође и ваша јединица је учествовала у копању те проширене раке, када сте ви дошли, јер није било више места, је л' тако било?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То је инжињеријска јединица.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да, па јесте, сад све требамо звати, добро. Ја бих молио веће, ако је могуће, да се сведоку пуковнику Ковачу предочи ова потврда коју је издао ономе сведоку Кувеждић Јосипу у вези оних кола, госпођо председнице, потврду о одузимању кола сведоку Кувеждић Јосипу, који је овде саслушан и предао је ту потврду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па сад, овде нема, ја имам ову пропусницу што је вама издата.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па, добро, то је позната ствар, та пропусница није спорна, није спорио ни пуковник Николић. На основу чега је потписао потврду за одузимање тих кола?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питајте га да ли је одузео кола.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Како да га питам? Ајде, ја бих вас замолио да га ви питате уместо мене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли тамо одузимали нека возила у корист, у војне сврхе, издавали потврде о томе?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Све што смо радили преко Деветака смо радили. Замолим, рецимо, треба нам за потребе негде да се оде, обиђе и тако даље, немамо возило, да нам возило и после то возило је морало да се врати њему, односно Ловасу, Месној заједници. То је тако било и ја сам користио возило које сте ми дали и вратио сам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Је л' сам ја дошао да ту потврду ви напишете човеку или неко трећи, је л' се сећате тога? Пазите, потврда постоји ту и има изјава сведока којем су кола одузета, нема везе са мном. Има, врана врани оче не копа. Ја само једно појашњење, госпођо председнице, ако дозволите, и ако можда и не би требало али очито да је пуковник, да је он заменио, није разумео да је напад на Ловас извршен прије постављања минских поља па зато је тврдио то што је тврдио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало, укључите тај микрофон. Ви сте рекли да сте знали, сазнали за онај затвор у Месној заједници, да је тамо нека храна требована, јесте ли упознали њега са тим?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Не, то није било у његово време.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не али он је дошао, он човек тврди не зна никаки затвори, ништа.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па ја нисам имао ни обавезу ни разлог да њега упознајем нити је он знао за то нити се интересовао за то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није ни питао?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Госпођо председнице, ја не знам зашто се овде већ једанпут не схвати да је стварно територија била комплетна под контролом ЈНА а и то посебно у безбедносном смислу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од када?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Од Товарника па надаље. Па, ја ћу једног дана да изађем вама са подацима који су све људи из Ловаса ухапшени на подручју Товарника, ислеђивани и збринути у тим, да кажем тако, логорима, и од тих људи се сазнавало ко је какве ствари, па се онда знало кад се дошло у Ловас да је тај и тај у ЗНГ-ама у Вуковару, да је тај и тај има наоружање и тако даље. Ја сам овде уосталом у својој одбрани рекао да је мени све то личило на то да се унапред све знало и све договорило, посебно што пуковник Суботић знао и он је и отворио тај затвор, ја то отпочетка тврдим. Пуковник Суботић тачно то зна кога је задужио

да тамо спроводи овога кретена што је био неки дан, извините што показујем, да је задужио и да га је чувао у Товарнику да би дошао у Ловас да помаже не знам коме и ко га обучава код тих ислеђивања. То је најлакше на Љубана Деветака све да се натовари.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А кад је пуковник Суботић дошао у Ловас?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Пуковник Суботић је у Ловасу био и после њих сваки други дан, најмање, он је данима долазио и био је прије њих у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У ком својству пре њих?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Офицер безбедности пуковник, једном кад видите како да знате у ком је својству и шта да га питате. Ево, да замолимо сведока да објасни једног пуковника који има беле опасаче, опртаче, шта да га питате, кад дође на територију.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Прво, да вам кажем, гарантујем ни команднт дивизије ни ја ни наша команда први пута чујем за убиство од наше војске, то је врло озбиљна била јединица, знам да никада не би тако урадили, ово што кажете тамо код гробља и да сам ја одобрио, нит сам одобрио нити, први пута чујем такву изјаву, то да расчистимо. Друго, о Суботићу не могу ја ништа, он је начелник безбедности био, дајем оцену, ни шта је радио није полагао мени него могао је полагати само команданту јер ја сам био помоћник за политички рад команданта.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ја имам питање, да не дужимо, имам питање.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, само дозволи, да ли он има неког сазнања, ми смо били информисани и не знамо за тај затвор, какав затвор, где је био затвор?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Не, за ваше време није био затвор, зато кажем, имам ја питање.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Добро, ја се извињавам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Дозволите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, није вам причао ништа за затвор?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Није.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Нисам имао ни потребе да причам нит ме питао човек, па био човек ту који је основао тај затвор, пренешено све из Товарника, рекао сам то у својој изјави код човека.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ви сте у вашој одбрани причали тамо пре њиховог доласка, била полиција, били територијалци и ево човек не зна.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Апсолутно, па шта ја могу њему што он не зна и што он неће да каже.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже кад су они дошли оформила се полиција и територијална одбрана.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Је л' ја треба сад човеку да кажем да лаже?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ставите примедбу на његов исказ.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Сад ћу да ставим али једно питање, ја вас молим. Је л' ви знате где је село Забојница, тамо између Кнића и Крагујевца?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Знам.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Је л' дозвољавате да сте имали резервиста из тог села?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па нама су биле резерве из целе Шумадије.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Значи, дозвољавате да је било.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Из целе Шумадије.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Један агроном је био ваш резервиста у Ловасу и сад, требам ли ја сада да, после долазио у Ловас и куповао од нас кукуруз, иначе се задруга бавила том јунади, треба да ставим за сведока тога агронома да он потврди ово што сам ја вас питао а ви кажете ви не знате, ето шта, ја немам другог.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Стави, стави, нека сведочи. Ја сигурно да знам рекао бих да знам али то за мене је нова ствар, први пут да чујем.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Видите, да истакнем ових пар примедби што сте ме упутили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да чујем?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Прво, ово стварно немам примедбу, човек се сетио како смо се срели први пут а тај дан кад су они долазили у извиђање ја уопште нисам био у селу, то сам рекао оном пуковнику Николићу кад је био ту. Не знам због чега пуковнице ви не признајете кад сте дошли у село да је постојала зграда станице милиције, да је постојао тамо ТО, да је постојала задруга која је радила, чак су ваши механичари помагали механичарској радионици, тога се сећам, помагали то и гурате све у правцу ја био представник неке цивилне власти. Ја јесам помагао али сам

био директор задруге и то је друга ствар што сам се стављао на располагање свему и свачему и мислим да то намерно, тенденциозно радите, да је то договорно од стране, сад да вас позна капетан Вељовић који вам показује положаје а ви се њега не сећате. Вероватно сте контактирали, посебно што он човек је из, није из Ваљева, није из Лајковца, где сад живи, него је из ту негде Крушевца, Краљева, Крагујевца, одакле ли је, значи неистину само.

Сведок МАРКО КОВАЧ: То ја знам, то је потпуно искрено, потпуно искрено и ово да ти кажем, кад смо ми дошли где је та станица милиције, сад се сећам нешто горе, једна мала зградаца.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Али лепа, је ли тако?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Овај, да ли је лепа или није.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Преко пута задруге?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ту су све биле паравојне јединице и кад смо очистили паравојне јединице онда се појавила милиција и територијална одбрана, а шта је било пре нас, ја сам реко да не знам, према томе.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Пуковнице, ајде већ кад сте то споменули сад реците онда ко Вам је помага у тријажи тих паравојних јединица? Ко?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, сигурно ти си.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ја, зато што сам ја био и шеф полиције и командант територијалне одбране, директор задруге и цивилне власти.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Откуд знам ја, то је Суботић радио и ови.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па тако кажите ко је радио, радио је Суботић војно безбедносни органи су то радили.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да, и командант, мој је био предлог.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Али знате шта је интересантно што се и ваш командант Николић не сећа се кад се Суботић прикључио вашој јединици, значи редом га штитите сви.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не штитимо ми њега, немамо разлога да га штитимо јер Суботић, ја не знам, али мислим да је већ на Пасуљинским ливадама био постављен.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ја Вама тврдим да је Суботић 20. септембра сигурно са седиштем у Шиду и даље у Товарнику, даље у Ловасу, само се прикључивао како која је јединица долазила, само вам је придодаван. Јесте ви бирали орган безбедности или вам је гардијска бригада додељивала?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, није, зна се персонални ко ради.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: И то има негде у архиви, је ли тако? Има ли то у архиви?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, сигурно да има наредба.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па зашто онда избегавамо да причамо мимо архиве, мимо папира и сами знате никад у животу се ја Вама нисам обраћао у писменој форми ако сам нешто имао, нити је било времена за то.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Усмено.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ако сам нешто имао дошао сам усмено јавио се или на улици кад смо се срели попричали.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, ишо сам и кући код тебе на кафу.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па јесте, тако је, баба моја кувала кафу и сад ви сви овде схватате да ја, опростите молим Вас, да ја генетски сам на моју бабу па ћу живети толико да могу све тортуре да издржим, једно деведесет година још, никако да умрем.

Сведок МАРКО КОВАЧ: И да ти кажем Љубане, пито сам те кад сам дошо, видио сам људе веселе, расположене, било их је, колко сам ја видио, пет-шест, пито сам који су ово, каже «то су моји, каже, рођаци, пријатељи који су рањени», ваљда на минском пољу и ту их ти збрино и ја сам најпозитивније реко то, овај, да ме одушевило.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ево видите ја сам то заборавио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ајде сад, прекините ту комуникацију.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Значи ипак, не, не, опростите молим Вас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево човек не зна, само мало сачекајте.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Али да нисмо дошли до те комуникације не би имао ко да потврди да Мађаревић да је био код мене у кући, али интересантно како да се он не сећа погибије тог човека на брду за којег је одобрио да се сахрани тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли Вама овај Радивоје Савковић био неки пријатељ?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Чији пријатељ?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ваш.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ја тог човека не познам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не познајете га уопште?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Не, апсолутно га не познајем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Кад бих га видио можда али по имену и презимену тај ми човек ништа не значи.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Деветак, гарантујем цела команда наше дивизије ће потврдити кад смо дошли да није погинуо ни војник, ни цивил, нико, а немој да се смејеш, ја ти кажем, то ако је било ван нашега знања.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Пуковниче, слушајте, пуковниче, молим Вас, Ваш тај у камиону што је погинуо тачно је сигурно то што пише у војним документима, па то смо знали сви у селу одма. Напили се, није знао лозинку овај који долази да га мења, човече.

Сведок МАРКО КОВАЧ: То је прича за малу децу.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па није прича, то је истина.

Сведок МАРКО КОВАЧ: То је прича за малу децу.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ма то је истина, не бих се ни сетио да Вам сад то кажем да нисте.

Сведок МАРКО КОВАЧ: И да ли си ти, да ли су ови твоји кад смо питали ко је могао да буде, каже, ту је била, каже, пекара некога Шиптара запалили су ови пре кад су вршили напад и каже да је то његов син са том групом упо, убио тог војника и двојица су била рањена тада, према томе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако нема више питања. Идемо даље.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли неко од оптужених питања? Радојчић изволите.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Добар дан желим већу, Вама председнице, свима присутнима и добар дан желим пуковнику Ковачу, ја сам Милан Радојчић и желео бих прво да се захвалим господину Ковачу на једном коректном и истинитом сведочењу кад је у питању датум, односно време формирања територијалне одбране. До Вашег доласка ловаски Срби који су добили униформу од територијалне одбране у Шиду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте да препричавате, имате питања, па после примедбе, немојте сад Ви њему да објашњавате.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: У својој одбрани господине Ковач, ја сам рекао да Ви кад сте дошли да сте увели ред и да сте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питајте питања, молим Вас, после примедбе.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Ја поштујем Ваше године, можете ли се сетити да сте по Вашем доласку кад сте помогли код формирања ТО-а Ви били тај који сте овој скупини, оделењу, односно воду

саопштили да ћу ја бити тај који ће руководити територијалном одбраном и да сам после тога одлазио код Вас на састанке?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Можда као кроз сан се сећам мало, то је било негде можда 24., 25.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: 21., 22. или трећи.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Или 21., углавном знам да је после погибије овог војника.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Ја сам, ако дозволи председница већа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало сад, мало пре кад сам Вас ја питала Ви сте рекли да је Љубан Деветак њега поставио, односно не њега него тамо именовано ко ће да буде.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ми нисмо постављали јер они су сигурно по субординацији јер ми нисмо имали право да постављамо територијалну одбрану.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте имали то овлашћење или шта?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Али ко је Вас поставио и можда јединици да сам се ја обратио и рекао ваш је задатак да скупа са нама контролишете и обезбеђујете територију и ако буде требало учешће у борбеним дејствима против ових група, у том смислу.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Јер смо познавали терен, јер смо познавали терен. Ја сам у својој одбрани чак употребио израз «постројио», зашто постројио, зато што је пуковник Ковач као врстан и високи официр увео ред у том контексту сам рекао да нас је постројио и саопштио да сам ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, чекајте мало сад, једно је да ли сте Ви именовали тамо команданта територијалне одбране, јесте ли или нисте Ви?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, нисам, нисам ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е па ту је контрадикција у Вашој одбрани, ја сад онда морам да вас суочим.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја не знам ко Вас је, углавном Ви сте постављени били и формирали ту јединицу.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Господине Ковач, до Вашег доласка оно што смо Ви и ја разговарали на састанцима кад сам ја одлазио поподне, увече у оној кући Девчића, па кад сте питали шта смо радили пошто смо имали униформе и онда сам ја пошо од себе и преко ових старих људи кад сте рекли да је старосна структура од 55 до 65 година где је био и мој покојни отац и ти старци, ја сам реко да смо чували, ја Вас опет позивам на сећање и ценећи Ваше године, локални водовод, школу и испред месне заједнице и да

сам ја био један од тих стражара, то је био наш разговор, а Ви сте онда у ону зграду месне заједнице дошли, видели тај састав и саопштили да ће Милан Радојчић бити тај који руководи територијалном одбраном и испред локалне територијалне одбране нас је било између петнаест и двадесет, уз ове задатке држања страже да ћемо добијати одређене задатке од Вас по потреби. И у сврху тога ја сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Радојчићу, Ви сте у Вашој одбрани тврдили да Вас је овај човек постројио испред тих млађих људи и именовоа за команданта територијалне одбране.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он то негира.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Постројио нас је у холу или ја сам реко у амфору месне заједнице, јер с леве и с десне стране су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ма није битно ни где Вас је постројио, него да ли Вас је он именовоа за команданта или није?

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Јесте, јесте именовоа је и саопштио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он негира да је он и каже да није ни овлашћен да то ради.

Опт. МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Ја поштујем сећање и године.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Командант није, него командир, то је.

Опт. МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Командир вода.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Командир територијалне одбране?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да, мала јединица. Можда да кажем, не могу да се сетим свега, али можда би био и ред да сам рекао да си био, одскакао од свиј.

Опт. МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Као млађи.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Као млад и паметан, да сам рекао, ти ћеш да командујеш са њима, али ви сте по субординацији били потчињени територијалној одбрани области.

Опт. МИЛАН РАДОЈЧИЋ: У Шиду.

Сведок МАРКО КОВАЧ: У Шиду?

Опт. МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Да.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Е, па да.

Опт. МИЛАН РАДОЈЧИЋ: А ТО као ТО није била организована у том смислу, односно до вашег доласка. Ја се зато захваљујем на Вашем истинитом сведочењу, јер сте Ви били тај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Ковач, реците коначно суду, јесте ли њега именовали тамо за команданта или нисте?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја не могу да се сетим моментално свих тих ситуација, да ли сам тако, ја кажем, можда сам, можда сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли Ви, кажете нисте имали овлашћење да то радите? Да ли сте мимо овлашћења то учинили?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, не сећам се верујте да се не сећам, али нормално ако сам видео њега да одскаче од ових, да сам рекао, ти ћеш онда бити најодговорнији и сарађивати са нама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Командант Божидар Николић тврди да нисте и да њему то није познато да сте Ви тамо именовали?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Немам ни право на то, јер је командант командант, он командује мени и свима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, објасните онда, како Ви у једном непознатом месту човека кога познајете пар дана, не сећате се да ли сте га именовали за команданта или нисте, командира ТО и тако даље, објасните то мало.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Мени то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Није ми присутно тачно, овај, можда сам рекао, али не сећам се, не сећам се, јер је све то било, што кажу, то је ратно стање, да се организују, да имају и власт и да имају и полицију и да имају територијалну одбрану. А нама је то десна рука зато што познају народ, територију и могу да, прво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, прекините ту причу, територију, народ и тако даље, него ми реците, овде су саслушани неки сведоци, саслушан је сведок Иван Мујућ који каже да му се овај човек представио као командант територијалне одбране, пре Вашег доласка. Саслушан је сведок Љубодраг Јелић који такође тврди да је он био командант територијалне одбране.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Командант не може бити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре вашег доласка. Саслушани су неки добровољци који тврде да је овде било и полиције и територијалне одбране пре вашег доласка.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја Вам кажем, знам када смо ми дошли, да је негде територијална после пар дана профункционисала и полиција, а шта је било пре, ја сам рекао, стварно не знам, не сећам се. А тај конкретно случај, он није командант и не може да буде командант, може да буде само командир оделења вода, то је велика разлика, командант је висока.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени Миодраг Димитријевић у својој одбрани прича, када је он дошао тамо 14. октобра 1991. године,

постојала је и војска, постојала је и територијална одбрана и полиција.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Шта је било пре нас, ја не знам, ја знам да је у функцију стављен када су паравојне јединице очишћене, и територијална и полиција. И мени је било присутно много мање, десетину једних, десетину других, овај, али. Ипак осамнаест година је, не можете да.

Опт. МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Јесте, и ценећи Ваше године. Јесте, и тај Мујић Иван је рекао да сам ја командант ТО Ловаса са чином капетана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, то је рекао и Никола Вуковић такође.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ниси ни имао чин?

Опт. МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Ма не, ма не, грађанско сам лице. Ја бих само још једном захвалио се што сте ми омогућили да питам сведока и захвалио се сведоку, јер сам после тога још четири године ратовао и прва права искуства и сазнања сам од овог човека добио и та његова сазнања која је пренео мени и неколицини још, спасила су нам живот у Крајини у рату. Хвала Вам још једном.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, можете да се вратите. Изволите.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Да ли могу нешто да кажем, госпођо председнице. Овде се врши по мени непримерен притисак на сведока који је изјавио да се не сећа и то је довољно. Ви му предочавате да су неки сведоци тврдили да је Милан Радојчић и пре тога био командант територијалне одбране и окривљени, зашто му не предочите да су неки тврдили да је то био Љубан Деветак, неки други чак да је Девчић, неки, да постоји и они који кажу друго. Уопште било шта предочавати након тога што човек каже да се не сећа, сматрам да није допуштено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, човек је мењао ту сада исказ данас. Ја сам га врло јасно питала.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: То је била моја примедба и генерално не схватам, овај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је он тамо именовано команданта ТО; он је рекао «није», па је онда, «не сећам се», па онда све тако нешто, није му био јасан исказ. Ја му онда предочавам и војна документа, да је постојала територијална одбрана. Ако кренем да предочавам, овде многи причају да је ТО постојала пре вашег доласка.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја се само сећам када су ове паравојне јединице чишћене, да смо и уз нашу помоћ и њихову формирали да имамо некога за сарадњу ко је рођен ту и ко зна и територију и народ и тако даље, да буде веза са нама. И мени је пред очима негде десетину територијалаца и што да војска ЈНА иде да прати конвој и обезбеђује овог Љубу, када има своју војску и полицију. Значи, то је нормално и логично.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците ми, да ли сте још негде, јесте били пре овога или после овога на неком ратом захваћеном подручју?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Био сам пре мало ових, тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли сте тамо постављали команданта територијалне одбране?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ма јок, не, не, зна се ко поставља, значи имају штабови територијалне одбране по субординацији, као што је њему био у Шиду или на другом месту и сада има републички, покрајински и тако даље, савезни и то иде се по субординацији руковођења и командовања. Можда је то било тренутно неко решење, појавили су се, добро дошли и радите тако, ко је најпаметнији, најспособнији, нека води ту десетину људи. Али, зна се ко са њима командује, командовао је из Шида, видите, овај, није био командант.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, има ли даље питања? Изволите.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добар дан, господине Ковач, ја сам Зоран Косијер, оптужени. Поставио бих Вам пар питања. Кажите ми, да ли је код Вас у Вашој јединици било добровољаца?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Није.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Није?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Окрените се према микрофону да би се јасно чуло у транскрипту.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Т о је све, овај, позивом мобилисано и тако да према позиву је и постављењима.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Хвала. Кажите ми, у зони борбених дејстава, да ли је било која јединица могла самостално да функционише да није под командом Југословенске народне армије*

Сведок МАРКО КОВАЧ: По прописима није, али дешавало се и то.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: А шта се дешавало, кажите пример?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, то је за мене била недисциплина, овај.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Да ли Вам је познато која таква јединица?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, ја сам рекао већ ова, да ли «Бели орлови», да ли.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Немојте мешати.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да ли ови «Душан Силни», углавном они су требали да ступе под нашу команду, али нису поштовали наређења и ми смо тражили да.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Господине Ковач, Ви као високи официр Југословенске народне армије, Ви морате да сте упућени, које су јединице у Славонији, Барањи биле ван система команде Југословенске народне армије? Само су две јединице биле, немојте друге да трпате, морате то да знате, Ви нисте разводник.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Знам, али, нисам разводник, али не знам на које мислите, српску гарду.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Видите како знате, и још?

Сведок МАРКО КОВАЧ: И «Бели орлови».

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Знате ли која је разлика између Српске гарде и «Белих орлова»?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Углавном, чуо сам за Српску гарду, односно ове, бре, од овога Аркана, да ли Аркана.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Аркан, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, кажете долазите и једино затичете те паравојне. Па, у чијем су они саставу, под чијом командом?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ко?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко, паравојска?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Откуд знам под чијом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како не знате, а тамо их ви одстрањујете. Ваљда првп се распитате под чијом су командом ти људи да видите, ако су недисциплиновани или нешто, Ви не знате, видите неке оружане људе, не знате, одстрањујете. Откуд Вама овлашћење да одстрањујете њих?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не може у нашој зони одговорности за коју ми одговарамо да ровари било ко и да прави проблеме.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, јесте се распитали тамо, под чијом су командом?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, ми смо чули да су то ови «Душан Силни», односно «Бели орлови» и поставили захтев писмени генералу Панићу, то мора да има све у документима, да се под

хитно разоруџа и разоруџа и протера из наше зоне одговорности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И не сазнасте под чијом су командом?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Углавном под нашу нису ушли команду, у нашој зони одговорности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Кажите ми, када кажете паравојна формација, ко је по Вама то паравојна формација?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Паравојна формација она која је самостална ван руковођења и командовања у оружаним снагама.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Да ли је територијална одбрана под командом оружаних снага?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, није територијална, није била саставни део орушжаних снага.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Моменат, и територијална одбрана је паравојна формација по Вама?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Није, није.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: А да ли може неко на својој територији да буде паравојна формација, да није Збор народне гарде паравојна формација?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То је већ питање друго, не знам тај одговор.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Кажите ми, као.

Сведок МАРКО КОВАЧ: По стратегији оружане борбе, сваки човек из војске је могао да узме оружје и да брани.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добро, то је по Закону општенародне одбране, који регулише права и дужности свакога грађанина, јел тако?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добро. Кажите ми, као пуковник, јел тако, јел познајете како изгледа, да ли знате, како изгледа карта обележена са минским пољима или евиденциона карта минско-експлозивних препрека?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нормално да знам, овај.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Шта на њој све треба да буде?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, мора да буду уцртане и мине и азимут зашто је везана и начин постављања мина.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: И још? Пашћете на испиту.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, азимут и на основу чега се проналази, минира.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Да ли мора да има и легенду?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, то подразумева се, рекао сам.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Кажите ми, када се постављају минска поља?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Рекао сам већ, у одбрани.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Да ли се постављају у зони одбране или у зони напада?

Сведок МАРКО КОВАЧ: У зони одбране.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: У зони одбране?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте видели такву неку карту у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисмо, нисмо.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Госпођо председавајућа, ја имам један оригинал једне карте минско-експлозивних препрека, па само да Вам покажем да ли је тако нешто видео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он каже да није видео такву карту, нема потребе да онда му показујете.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Не знам како то да пуковник није видео такву карту.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисам.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Рекли сте да сте формирали, да сте ловце позвали да убијају бесне керове, јел тако?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да, да.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Због чега сте формирали ловачко друштво, када је прво у Ловасу било раније ловачко друштво које је побегло из Ловаса, који су дочекали 10. октобра војску.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Косијер, ја Вас молим да не коментаришете.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Питање је, због чега се ловачко друштво формирало када су сви имали пушке?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Није ловачко друштво, нисте разумели, него смо тражили који су били ловци да се јаве добровољно.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Јел баш ловац мора да убије кера?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да убије део побеснелих керова.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Јел баш ловац морао да убије кера?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Зна се стручњак који је, треба да убије или цивила или војника и то, не може било ко бити ловац.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добро, хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Даље? Изволите.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Рекли сте за те што Ви називате паравојска да нису поштовали полицијски час. А на који

начин сте ви то објавили и упознали те људе са полицијским часом?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, издали смо, зна и Љубан, овај, преко цивилне власти проглас да се уводи полицијски час са падом мрака до сванућа, да се сви грађани упознају о томе и плус је јавно на два објекта, три истакнут натпис када се уводи полицијски час и да се забрањује било коме у том периоду да се креће, сем санитетске јединице и специјалне јединице за интервенцију са одређеном сигнализацијом.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: То сте Ви потписали?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Потписао сам, мислим ја и командант је потписао ту наредбу главну, а можда сам и ја.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Да ли је у селу још неко осим те паравојске, како их Ви називате, имао оружје?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Имала је сва војска и верујем да је било и.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Не, поред војске и те паравојске?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, имали су и ови.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Али знате да је ова паравојска пуцала ноћу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, знало се где је ова паравојна горе, овај, изнад, где је она станица милиције, ту негде сте ви имали, ако си ти у паравојној, просторије.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ту?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да, то је једна грешка била и морам да још једну кажем. Када је требало да се чисти убачена, она остављена група у виноградима, добили сте, између осталог, од команданта задатак, ако сте Ви били у тој јединици, да учествујете као стручни од ових осталих боље обучених војника, дочим та јединица није се нашла горе, сада се присећам, на том рејону него је отварала ватру према економији и то је била једна друга грешка, због чега смо ми одлучили и због нарушавања полицијског часа и те грешке у извршењу задатка да се, овај, од Панића, да се разоружа и протера.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Јесу сви они враћени назад?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја рачунам да су сви, не знам, нисам, није ми ни био то циљ да утврђујем, углавном нису више.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Не, на почетку сте рекли да су неки остали у полицији, у територијалној одбрани, зато Вас питам.

Сведок МАРКО КОВАЧ: То ја не знам, не знам.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Да ли сте Панићу рекли све да пошаље или неке?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Све смо ми Панићу тражили, имају писмена документа, да пошаље полицију и да се сви построје, разоружају и протерају.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Значи, после 23.-ег, 24.-ог, ту више није било добровољаца?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То ја не знам.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Како не знате, били сте тамо, рекли сте да се протерају, они протерани, онда морате да знате, да ли су отишли. Ово знате, ово не знате. Јесте јавили да их пошаљу? Кажете, чак сте и видели да су отишли, рекао Вам тај ваш главни. Значи ако су отишли после 23.-ег, нема добровољаца у селу.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја мислим да није било, као што је и код нас било припадника наше дивизије.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: То Ваши ме не интересује, ја Вас питам, значи није било после тога добровољаца?

Сведок МАРКО КОВАЧ: После пет, шест дана поново се врате, то ја не знам, не могу да сада тврдим.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ове састанке не спомињете. Да ли их је било у селу и ко је присуствовао тим састанцима?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Састанке?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Да.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Само када је требало неки проблем разрешавати, ко дође, ето тако, био је присутан испред, ми смо највише, кажем, контактирали са Љубаном. Ја сам рекао, био је коректан и према нама и колико сам видео, и према народу. Никакву примедбу, да смо било шта осетили, лично би тражили од ове власти.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: На састанке ко је долазио, ко је присуствовао састанцима и ко је организовао састанке, то сам Вас питао?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ми смо имали своју команду и сваки дан смо имали састанке, реферисање, одлуке.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: И ко је долазио осим војске на те састанке?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, официри, ми смо.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Осим војске?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, кога, ако смо некога позвали, овај, мислим, позивали смо често пута Љубана.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Само њега?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја се не сећам другог. Можда је неко по свом ресору, орган безбедности или позадине, некога позивао, али што се тиче команде.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: На једно питање сте одговорили, није војнички могуће. А да ли је тамо све било војнички по политичким правилима?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Шта?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Када Вас је Љубан, рецимо, Деветак питао, да ли је могуће да неко сазна пре него што Ви дођете тамо где Ви долазите, Ви сте рекли, «војнички није могуће». Да ли је тамо све било војнички и по војничким правилима?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Откуд знам ја да ли је било, ја знам када смо ми дошли, шта смо желели.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: А зашто није могуће да неко сазна пре 19.-ог када Ви долазите тамо?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, може, то је нормално да може да сазна.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Прво вече, ја сам Вас разумео, да сте дошли увече, ноћу, по мраку?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Већ је ноћ била, први сумрак.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ко вас је дочекао тамо и ко вас је сместио, ко вам је рекао где ћете да budete?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Имали смо команданта претходницу који су све извидили и организовали размештај јединице.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Са киме су они контактирали?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Шта, чиме?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Са киме су они контактирали?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Откуд ја знам са киме су контактирали, ја сам остао са јединицом Гибарци, село код Шида. То ја не знам.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ништа Ви не знате. Вас спомиње овде један сведок, Љуба Јелић, који је са Вама био добар, да је седео са Вама и пио кафу. Да ли се Ви њега сећате?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Кога?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Љуба Јелић?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, а шта је он био?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: За мене је био командант територијалне одбране пре Вас и каже да је добар са Вама, у изјави стоји да је добар са Вама, да је седео, да сте пили кафу и то?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Откуд ја знам, ко је год дошао код нас у команду, он је попио кафу или пиће, што смо имали.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Да ли су Вам позната имена «Коста» и «Аждаја», надимци? Рекли сте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисмо чули одговор.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте да машете рукама, то мора у транскрипт да уђе.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Пошто сте рекли да се сећате једног ниског, овај, али добро. Рекли сте да је тај Воркапић настрадао несрећним случајем.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Одакле Вам та информација?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, рекао сам, од винограда.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Не, не, одакле Вам то да је настрадао несретним случајем, знам ја где је он настрадао?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, како одакле ми.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Јесте видели?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, нисам видео, али извештај јединице која је чистила тамо те тунеле од економије, код које је јављено да ови.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: А која јединица је чистила то и која је била тамо?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, полиција и нешто и ови садејствовали су од војске, из ове јединице наше 46.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: А добровољци, да ли су били тамо?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, не, не, били су територијална или полиција, шта је он био у полицији.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ова паравојска, Вас питам, којј Ви називате, да ли је била тамо?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја мислим да није, он је ишчупао, чуо нешто, ишчупао осигурач.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Јесте Ви видели?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, тако су јавили они који су били са њим.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Па, и ја сам био тамо, зато Вас питам, да ли сте видели Ви?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да је од бомбе погинуо.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Јел то неко извршио преглед, да ли је доктор прегледао, написао да је тако?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Откуд ја знам, овај, ти знаш боље, али ти кажем, тако смо ми, наша команда обавештена да је он несрећним случајем.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Па, Ваша команда, Ви сте обавестили да је војник овако погинуо, они пишу друго, да је погинуо у другом месту, они пишу да је у Ловасу погинуо на један начин, Ви кажете, то је тамо, да ти извештаји не важе што ваше команде пишу.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Није наша то команда писала.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Онда је ово фалсификат што је у предмету?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, како ти тврдиш да је погинуо овај.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Небитно како ја тврдим, ја само кажем да Ви износите овде неке податке овај, сећате се неких података, а оног што би требало стварно да се сетите, тог се не сећате. Одмах на почетку изјаве, Ви сте рекли, овај, када сте дошли да није било затвора, да није било ни овог, ни оног. Због чега помињете Ви затворе, ко је Вама спомињао затворе? Ви сте одмах у другој, трећој реченици рекли да тамо није било затвора, када сте Ви били. Зашто?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Зато што слушао сам преко медија, терете као Деветака да је организовао затворе и затварање. Ја знам док смо ми били тамо, да није било никаквих затвора, никаквих заробљавања, никаквих саслушавања, нити убистава.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Јесте Ви целу изјаву давали на основу тог што сте слушали преко медија или овај?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, ја кажем оно што је било. Јел ти знаш да је било затвора када смо ми дошли?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Знам.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Добро, реци да и ја знам. Колико знам, по руковођењу и командовању, да није било.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ја знам и зашто се радо сећате те учитељице. То што сте спомињали цивилну власт, то сте нон-

стоп спомињали, после сте мало ту и председник, па сте мењали, то није више председник. Над чим и над киме је та цивилна власт имала ту власт, што Ви кажете?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Шта над чим је имала, над народом, контакт између војске и народа.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Цивилна власт?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Цивилна власт.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: И само је остваривала контакт између вас и народа?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, шта би друго.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Па, питам Вас. Тај Ваш командант Николић, како се зове, јел нон-стоп био у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, како ће да буде, нисам ни ја ни он, јер смо имали шири простор својих јединица.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Немам више питања, имам само примедбу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Да се не сећа ничега, нема везе, јер они се по обичају не сећају ничега, ти пуковници и овај слично. Зна он врло добро и зашто, сећа се једне учитељице, да је тамо скоро сваки дан су били организовани свечани ручкови, баш када је он био, никада ни пре, за после не знам, свечани ручкови, ово, оно, да је био на тим ручковима, где смо седели, добровољци са њим са столом, све и да је знао врло добро и добровољце и све, и по улицама смо се сретали и све, да то никакво протеривање није било, да је то био период када су неки добровољци одлазили кући, али то је већ било мирно, мирна ситуација, тако да уопште више није било потребе да се остаје ту. Иначе никакво протеривање, а та пуцњава, пуцњава је увек било ноћу и од стране мештана и од добровољаца, али највише војске. И он прича, водио је децу необучену у војску, овај, пре ће онда тај да пуца него овај на кога рачуна он да и овај, нека само наведе једно место где је војска била без добровољаца, сада ће да испадне само Ловас. Свугде, у сваком месту на ратишту је била војска и добровољци су били заједно. Е само у Ловасу нису добровољци ваљали. Па, нек једно место наведе које је војска сама ослободила и где је била без добровољаца у целом рату. Не постоји, само Ловас, зато што је он био тамо.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Могу ја да га питам?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте да чујете, не можете да питате, Ви можете да одговорите на ову примедбу што оптужени прича.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Прво, само нека каже једно место где сам ја био на ручку, јер код нас искључиво, зна се ручак у нашој команди и позадини, никада ни са ким. Био сам на кафи код Деветака једаред и ван тога ништа. Према томе, он прича причу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, изволите даље. Оптужени Димитријевић. Укључите микрофон само.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Димитријевић Миодраг, оптужени. Госпођо председавајућа, могу ли да седнем? Господине Ковач, госпођо председавајућа, замолио бих оптуженога да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сведока.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Извињавам се у терминологији, сведока да се изјасни, ко је заправо био тамо у, овај, на том, у том рејону, обзиром да њихова дивизија има три бригаде, три бригаде и да свака бригада броји, не знам тачно бројно стање, јер ја нисам био у тим јединицама, између две и две и по хиљаде војника. Ако је тамо била дивизија, испада да је била и команда дивизије тамо, која је много, пет хиљада људи треба да броји то. Шта је, заправо од њих било тамо?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, добро, када ме већ питаш, нису биле три него две бригаде – једна бригада је била у јужном саставу оперативне групе, а друга бригада је покривала овај простор овде о коме је реч са одређеним јединицама. Према томе, зона одговорности ове бригаде је била велика, али ја кажем од Шаренграда, Мохова, Сотина, Бачовца, Ловаса, горе Вашица, значи велики простор је покривала. А она, то је, овај, бригада негде око хиљаду и двеста људи, од тих хиљаду и двеста, већ сам рекао, велики део се није одазвао или је побегао, ето то је то. А задатак је био такав да смо ми контролу и обезбеђење територије могли потпуно да успоставимо. А што се тиче команде дивизије, ми смо морали свугде стићи, обићи своје потчињене јединице и борити се свугде да се, овај, где је део тај ослобођен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени Миодраг Димитријевић вас пита, у месту Ловас, шта је било за тих триста, шта је то, која бригада, који број?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Није то бригада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Него?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Команда дивизије са приштапским јединицама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ког формацијског састава су биле те у Ловасу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, приштапске јединице, то су чете, ранга чете и тако.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Господине Ковач, госпођо председавајућа, команду, команду једну, и команду дивизије било које, чине, чине командант, чини орган безбедности, чини помоћник за МПВ, чини помоћник за позадину и чини овај, штаб. Према томе, ако је господин Ковач био помоћник команданта за МПВ, ако је био, мада многи сведоци из Хрватске тврде да је он био командант места или тако нешто, овај, ако је он био то, он је био дужан, дужан да зна шта се све ради у Ловасу и пре њиховог доласка и после њиховог доласка, односно да сарађује непосредно са тим помоћником односно са органом безбедности који је био, он каже Суботић. Ја не знам ко је био тамо и шта је било, али је био дужан да сарађује са свима њима. Господине Ковач, да ли сте Ви били командант тамо и који командант, или сте били стварно помоћник за морално-политичко васпитање?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја сам искључиво био, према својој формацији, помоћник за политички рад, а именован сам за сарадњу и координацију са цивилном власти села Ловас. Е сада, наредба је била да се у свакоме селу мора одредити где је јединица ранга батаљона и тако даље или виша, командант места, а командант места је онај који има јединицу и са којом руководи и командује, а ја нисам имао војску.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Господине Ковач.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само овде, молим вас, откуд онда да на овим пропусницама Ви се потписујете као командант места?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како је до тога дошло?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, у одсуству команданта дивизије, ја сам морао да потпишем негде, углавном командант дивизије је потписивао.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Господине Ковач, у ком је правилу, у ком је правилу војном или закону или било коме, предвиђено, војном, војном закону, предвиђено да постоји командант места, молим Вас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Предвиђено је у стратегији оружане борбе.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Није тачно.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Није, него где?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Нема га нигде, нема га нигде команданта места у војним правилима нема, не постоји, господине Ковач, не постоји нигде, то ће Вам свако рећи живи, но, Ви нећете да кажете да то не постоји. Командант је, командант, о коме Ви тврдите, командант батаљона, односно одреда, односно дивизиона ако је распоређен у том месту, он руководи са свим структурама тамо, госпођо председавајућа, са свим структурама, и наоружаним и ненаоружаним, а он није командант места, то сам само хтео да кажем. Друго, господине Ковач, један од сведока овде, о коме су малочас говорили и оптужени је говорио о Љуби Јелићу, тврди овако, ја ћу да Вам кажем шта он тврди – каже, «замолио ме је, замолио ме је, да се део људи добровољаца прикључи Вама», Вама лично, значи Ви сте га замолили и били сте са њим, овај, били сте са њим у неким пријатељским односима. Да ли је то истина или тај сведок лаже?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја то не знам и сигурно да то није истина, не може да се прикључи неко овако, хајде дођи.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не бих желео да коментаришем, али то је тачно. Господине Ковач, знате ли шта је инструкција, не проверавам Вас сада, за праћење морала, јер хоћу да повежем неке извештаје, за праћење морала и какве су обавезе ратних јединица у вези са њом и за кога команди јединице достављају се ти извештаји?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Знате, претпостављеној команди.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: За кога?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, за команданта једнога, овај другоме и тако даље, према субординацији руковођења и командовања.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Да ли то значи да се тај извештај доставља за сопствене јединице или се може достављати за неке јединице тамо леве које су нашле се на неком простору и тако даље?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Све што иде, што је потчињено, они достављају претпостављенима, а претпостављени, рецимо, свом претпостављеном и тако, према субординацији руковођења и командовања се достављају ти извештаји.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Значи ли то, понављам, за сопствене јединице? Да ли Ви достављате тај, овај, о праћењу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: За сопствене јединице се доставља наређење, а потчињене јединице, горе извештаје, то је велика разлика.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Поново Вас питам, по инструкции за праћење морала, да ли овај, да ли извештај о стању МПС достављате за своје јединице, за своју бригаду једну, другу, трећу, дивизион тај, дивизион тај и тако даље и позадину и тако даље, или пак, у те извештаје уграђујете и неке друге јединице које нису у вашем саставу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Немамо ми уопште извештаје, не достављамо, опет Вам понављам, потчињеним јединицама, него они достављају нама.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не потчињеним јединицама, претпостављеној команди?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нама они достављају, а ми само достављамо њима захтеве, односно наређење шта треба да реализују, како да ојачају борбени морал и тако даље, сарадњу са овим, са оним.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Значи ли то да дивизија, да дивизија Ваша не доставља, овај, извештај о стању морала претпостављеној команди Вашој?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не значи, ја сам то рекао да ми достављамо претпостављеној команди, а не потчињеним јединицама.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не потчињеним јединицама.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Потчињене су нама јединице бригаде, одреди.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Нисам ја рекао да потчињеним јединицама. На основу података, на основу извештаја потчињених јединица, Ви достављате Вашој претпостављеној команди, то је јасно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е у вези тога да Вас ја питам, зашто у овим извештајима Прве гардијске дивизије нигде нема о стању безбедности да је било неких проблема, борбених дејстава, атака хрватских снага, јер то Ви њих нисте информисали, о чему се ту ради? Ово што Ви мени данас причате, да је ту било тога и тога, ту нема овде помињања тога.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Има у документацији 46. дивизије, све извештаје достављене претпостављеној команди, све мере предузимане по питању борбених дејстава, ратни дневник, све има регистровано.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, али дивизија исто има свој борбени извештај и стање безбедности и тамо нигде није евидентирано да постоји неки проблем, и борбена дејства у Ловасу и неки атак хрватских снага и све ово што ми слушамо данас.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Мора да има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево, ја имам те документе, тога нема. Изволите даље.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Рекли сте да сте били нападани са споља села и рекли сте касније да је напад био са правца винограда. Можете ли да дефинишете овај, са које је стране, са које су стране ти виногради?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Са, од економије па право горе у брдима оним.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Оппростите молим Вас што Вас прекидам да ли је то север, југ, исток, запад у односу на село?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, ја мислим север, без бусоле не бих могао да кажем, али то је северно горе, значи та група је била, контролисала и Ловас и комуникацију од Товарника горе према Вуковару.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Али, то је на западној страни, господине Ковач, добро, није важно, то је на западној страни. Да ли Вам нешто значи име шума Јелаш?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам ни где је.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не значи Вам ништа?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Где дође шума Јелаш?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: То је према западу, прекопута, преко цесте Товарник-Вуковар и тамо је био хотел у коме је био, дозвољавате да га подсетим само мало?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Објасните му локацију.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Тамо је био хотел у коме су биле смештене неке јединице «зенге» и 17.-ог је тамо шидска бригада вршила чишћење тог простора и са тог простора су стално долазиле диверзантске групе на ту страну винограда, значи одатле се дејствовало углавном. Добро, није важно. Кома сте Ви достављали дневне извештаје?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Зна се, претпостављеноме нашем команданту, а он је даље обједињавао команди гардијске те јединице.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Нисте Ви као помоћник за морал достављали дневне извештаје, него сте учествовали ваљда у састављању дневног извештаја?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Добро.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: У разоружању 38 добровољаца од стране Друге пролетерске гардијске бригаде, између 13 и 15 часова, слагаћу сада да ли је датум 20.-ти или 21.-ви, у извештају пише тамо, овај, која је била Ваша улога, мислим на то, да ли сте Ви одређивали те људе који ће да буду протерани, да ли сте Ви учествовали у избору тих људи, да ли сте одлучили да Димитријевић Миодраг тамо остане или не знам ни ја, неко и то, или је то било препуштено бригади да дође и само покупи онако џумле, да се тако изразим, све што стигне и што нађе, значи они који нису побегли, покупи и разоружа их и пошаље?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Улога је наша била само захтев да се све које се људство нашло, да се разоружа и протера из зоне одговорности.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Да ли сте то и учинили?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, ја конкретно, мислим да је то реализовала полиција. Ја нисам, овај.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ко је реализовао?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Полиција гардијске бригаде.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Рекли сте да је Суботић радио то.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Шта да је?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Рекли сте да је Суботић то радио?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ма, нисам рекао Суботић, него 'то је посао, кажем, полиције да види да ли је све очишћено или није, а не мој.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Ковач, Ви те људе називате паравојском. Суд овде има писмену документацију да су ти људи који су добровољци, били у саставу територијалне одбране Ловаса и да су учествовали у ослобађању села и били тамо. Ко Вама даје информацију да је то нека паравојска?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, ми смо сами закључили, с обзиром на понашање, да нису се ставили под команду нашу, да су то паравојне јединице и тражили да се разоружају и протерају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, чекајте, закључили Ви да су нека наоружана лица паравојска?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да, које не поштују команду нашу и.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте Ви то закључили, сада долазите на неко ратно подручје, видите неке наоружане људе и Ви закључујете да је то паравојска. Објасните ми тај закључак.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, закључак је овако, командант је издао строго наређење, увођење полицијског часа. Друго, овај, у чишћењу простора од остављених, убачених тих група, да учествују све јединице које се нађу, а посебно оне које су најквалификованије, али мислим да, ево, на пример, ове су паравојне, што кажем ја, те које су самоформиране, биле нешто обученије у томе и која није поштовала та наређења, не може са њом да се руководи, прави проблем и онда је команда наша дошла до закључка да се они, овај, очисте и то и да ми одговарамо за све што се дешава у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И како закључисте Ви то што сада причате, нисам добила одговор? Кажете, неки Ваш закључак да је неко тамо паравојска?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да ли су паравојска, сигурно, чим нису у саставу наше јединице, нису ни непосредно потчињена јединица као што је било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само ако нису у саставу Ваше јединице, онда су паравојска? Можда су у саставу неке друге? Овде имамо потврде да су у саставу ТО.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ако су у саставу ТО, онда је командант територијалне одбране требао да командује са њима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Ви добијате информацију тамо, у чијем су то саставу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Пошто није, овај.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Предочавате потврду из 1992. године територијалне одбране, односно не предочавате ништа и данас читав дан наводите нешто, а не предочавате, ја више пута дижем руку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ма, нисте добили реч.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Зато што ми не дате руку више пута, ја имам право да учествујем у овом поступку као бранилац.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте добили реч.

Опомиње се адвокат Градимир Налић да не узима реч без одобрења председника већа, под претњом новчаног кажњавања када то учини следећи пут.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја управо предочавам садржину потврде да су то лица која су од 10. октобра од ослобађања Ловаса па надаље, била у том месту, у саставу ТО. Изволите даље са питањима.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Господине Ковач, условно речено, ко Вас је довео у Ловас и да ли Вам је тај и какве је Вама изрекао обавезе у односу на Другу пролетерску гардијску механизовану бригаду, обзиром да долазите у њихову зону одговорности?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То може командант мој да ти одговори.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Али, господине Ковач, Ви сте члан команде, Ви сте то морали знати.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја сам знао да смо непосредно потчињени њима, а зна се командовање како одлучује и ко одлучује.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Добро, још једно питање имам. Господине Ковач, рекли сте да сте власт тамо контролисали и тако даље, како ради, шта ради. На који начин сте то остваривали?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Власт? Власт ми нисмо контролисали, ми смо само сарађивали са влашћу. Ко је рекао да смо контролисали власт?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: По стратегији оружане борбе били сте обавезни да власт контролишете како ради.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Немамо ми, власт је власт.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овде у Вашем подсетнику на овој последњој страни, написано је «обављен разговор са командом 45. партизанске дивизије из Крагујевца». Јесте Ви имали контакт са њима када су дошли?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли их информисали шта се то дешава на том подручју?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Да, информисао сам их о стању у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли можете рећи, са ким сте персонално?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не, не могу да се сетим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Са ким персонално?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не могу да се сетим, али је неко од њих био и знам тачно тада када је тај војник погинуо и све то, све то знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Имам једну примедбу, врло озбиљну.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Примедба од окривљеног Димитријевића, у вези постојања формацијског места војног команданта места, није тачно, он то произвољно тврди. Није ни чудо, скоро је тврдио да није знао колико чета броји војника, а не ово. Срамота је то да се и дозволи овако да он врши вештачење по свом нахођењу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Деветак, не можете истицати примедбу на господина Димитријевића, то сте имали прилике кад је износио одбрану.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Онда хоћу да кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али имате ли сада нешто за овог сведока неку примедбу додатну?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Немам примедбу, имам констатацију да је врло одговорно и тачно одговорио формацијски командант места постоји, срамота је да се то не зна, а Хашки трибунал уз помоћ вештака из војске Србије је утврдио то, а уосталом ја сам то предао на спис.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, чули смо, разумели смо примедбу на оптуженог Миодрага Димитријевића, не на сведока, је ли тако?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Не, не, имам похвалу за сведока.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а реците ми, чули сте сад шта оптужени Миодраг Димитријевић рече да је тамо се састао са представницима из ваших јединица, не зна тачно са ким и информисао о ситуацији у селу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, можда с командантом јединице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците Ви, мени данас цео дан тврдите не знате шта је било пре вас, не знате шта је то било пре вас, да ли је обавеза ваша била када водите тамо триста војника, ово што је оптужени Миодраг Димитријевић рекао да се информишете, где то идете, где водите ви те људе? Каква је ситуација тамо?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Знали смо, овај, да је изгинуло одређен број цивила на минском пољу пре нас и да су се ту водиле жестоке борбе, да је било, овај, жртава ваљда и цивилних и видели смо увидом у стање какво је било да је било ужасно стање, у целини, на терену, према томе то је било довољно да ми предузмемо одређене мере борбене те контроле и обезбеђење и санирање последица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта сад? Чусте ли Ви предмет ове оптужнице страдање цивилног становништва и то у једном већем броју шездесетдевет?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, ми смо знали али то је све што се десило пре нас и све што смо чули рекла чула-казала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, како Ви као војно лице и ваш командант рекла чула-казала, од кога се ви то тамо информишете, идете на подручје триста војника водите, да изгину ти војници тамо, како сте Ви тако рекла чула-казала, од кога се информишете ви о стању у селу у коме водите људе?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Извините, ми смо предузели све мере да заштитимо и војску и народ и имовину и комуникацијске правце, е сад што нисмо имали довољно стручних снага да рашчистимо са овим групама постављеним, убаченим, то је други проблем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Опт.АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Он је мало, мало пре Вама госпођо председавајућа рекао да се он потписивао уместо команданта села, да је то тачно онда би штампано, пропуснице би биле штампане на команданта места, а он би се потписивао за команданта места. Међутим пропуснице су штампане командант места Марко Ковач, значи то Вас је слагао као што лаже цео дан, ми овде цео дан га испитујемо на основу оног што се он не сећа, сад се одједном сетио свега шта се дешавало у Ловасу пре него што је он дошао. Он то све зна, значи није причо сад је на крају то реко, цео дан овде све редом овде лаже да нема појма о ничему, сећа се само нечег, тамо неких керова да треба да се убију, а он је све то знао и сад на крају кад треба да се заврши он каже да је све то знао, нико га на основу тога није испито нити шта реко. Лепо притворите па кад се сети други пут да га испитамо, јер и овако мора да се испитује на основу, због овога. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Члан већа Вас пита, шта се то ужасно десило у Ловасу? Сад сте споменули пред крај сведочења нешто се ужасно десило, шта?

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Односно, извините, ја сам Вас питала да ли Ви знате, Ви сте рекли да сте данас први пут чули да су цивили, то сте рекли пре сат ипо, да су неки хрватски цивили страдали, на моје питање рекли сте први пут сте чули, сад пре два минута, што је рекао и оптужени Николајидис Ви кажете не да сте чули него да сте знали да су страдали и да се нешто ужасно дешавало?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, све се дешавало али ми нисмо били присутни кад се то дешавало и то не побијамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми знамо да ви нисте били присутни.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Ми смо то чули на почетку да Ви нисте били присутни, нисам ја мислила да сте Ви били присутни, ја сам питала да ли сте чули, Ви сте рекли «не», сад кажете чули смо и још кажете «Чуо сам да се нешто ужасно», шта је то ужасно што сте чули? Рекли сте ужасно, ја нисам Вас чула даље након тога шта сте то сад ново.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ја сам реко да смо чули кад смо дошли.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Шта?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па да су изгинули на минском пољу цивили.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА: ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Не, не, друго.

Сведок МАРКО КОВАЧ: И да је стање било онакво какво је у целини у селу, ето то смо чули.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ко Вас то све, ја Вас поново питам, ко Вас све то информисао о стању у месту Ловас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Информисао нас наша команда, овај, органи који су били у саставу команде. Прво командант реко је «Ето затекли смо ужасно стање на извиђању, видели смо то и то», значи надаље, овај, вршено је асанација терена.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И угинуле стоке.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ма да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако нема више нико питања, извините.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли је сведоку познато где се команда 46. дивизије налазила десет дана пре него што је дошла у Ловас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Налазила се на Пасуљанским ливадама.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А колико је то далеко од Ловаса?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, око пет-шест.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не чујемо, ближе микрофону.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, не знам тачно километражу али рачунам негде триста-четристо километара до петсто можда.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли је Вама познато тад шта се и које се војне акције одвијају на територији Ловаса или околини?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Како да ли ми је познато, речено нам је да је ослобађан Ловас и у ослобађању да се после удари, неки да је наредио да се разминира минско поље то нестручно и да су људи изгинули.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А које јединице су учествовале у ослобађању Ловаса?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Немам појма ја.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Од којих снага је ослобођен Ловас?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, ја не знам, јер нисам упознат.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли сте Ви, односно команда 46. дивизије дошла пре војске или након војника који су дошли?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Прво командант са ужим делом извиднице је дошо он, а војска је остала доле кажем код Шида, село Гибарац мислим тако се зове и он је извидио све и одлучио о размештају јединица, значи где ће која бити и дао им конкретне задатке.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Где је била команда 46. дивизије? Рекли сте у земљорадничкој задрузи, је ли?

Сведок МАРКО КОВАЧ: У Ловасу у оној згради економије пољопривредне, како се зове.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А где је војска била смештена, војници тих двеста-триста војника где је било смештено?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, по околним местима, у зградама и тако како где. Приштабске јединице ту околу непосредно.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А колико војника је било у Ловасу, баш у селу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Триста, рекао је.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Реко сам, око триста, али то треба да се види.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Јесу ли они били смештени по приватним кућама?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па негде можда напуштене куће да је било и у школи, тако, углавном било је, сигурно је и по кућама.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А како сте Ви сазнавали да су то напуштене куће па да ту може да се смести војска?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Имају потчињени команданти који извиде то место и изврше размештај. Значи потчињени командант.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Судија, ја само ако могу заиста колеге да се суздрже од коментара док ја постављам питања, ја заиста нисам коментарисала ништа, нити ћу то икад да чиним.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте да добацујете молим вас.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли сте Ви видели минско поље, односно тела убијених на минском пољу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Лично нисам ја.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Како сте сазнали да тамо има убијених?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па командант који је био на извиђању.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Погинулих.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Погинулих, извините, ја се извињавам, погинулих.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Командант који је био на извиђању он је видио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим Вас, немојте да узимате реч.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли Вам је познато које су националности ти људи који су погинули на минском пољу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не знам, не знам, само знам што сам чуо да је наводно било и три војника који су их обезбеђивали на разминурању, тако сам чуо те приче.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта три војника?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Да још поред ових који су изгинули да су и три војника ваљда из те јединице што разминура погинула два-три, то сам чуо приче, а конкретно нисам видио нити знам.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А ти погинули, да ли су били цивили или војници, ове прве које помињете?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Откуд ја знам, ја не знам, кажем нисам ни видио, једино сазнање ми је да је командант кад је био на извиђању видио у камиону кад је пролазио мислио неке вреће и кад је после један му реко каже «То су бре људи», на камиону и знам после да је извршио сахрану, наредио да та инжињеријска јединица сахрани те људе.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Кажите ми, јесте Ви касније сазнали да ли је то поље и разминурано, мене да ли су уклоњене са тог места?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Ми смо углавном забранили ту војска да пролази, а да ли је разминурано не знам, јер смо забранили то као простор обележили да не би неко ударио.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли сте у извештају претпостављеној команди писали о том догађају да знате постоји двадесет и нешто цивила на минском пољу погинулих?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па то је командант у своме извештају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја вас молим да се не јављате за реч.

Сведок МАРКО КОВАЧ: У свом извештају написао, сигурно да има то у извештају команданта и да је сахранио и да су погинули и тако.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Кажите, знате ли где су сахрањени ти људи који су погинули на минском пољу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Чуо сам на гробљу званичном да су сахрањени.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А да ли су породице позиване да присуствују сахрани?

Сведок МАРКО КОВАЧ: То не знам, то није било у надлежности мојој, то је командант и овај начелник инжињерије радио, не знам.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Знате ли да ли су сахрањени по месним обичајима или на неки другачији начин?

Сведок МАРКО КОВАЧ: О томе не знам баш ништа.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Љубана Деветака, јесте ли познавали пре свог доласка у Ловас или сте га тек тад упознали?

Сведок МАРКО КОВАЧ: У Ловасу смо се упознали.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Како Ви знате да је та особа коју, данас смо чули да га први пут срећете 20-ог изјутра на улици сасвим случајно, да је то та особа да се управо зове Љубан Деветак и да Вам он одговара за све оно што се деси у селу, тако смо разумели Ваше сведочење данас, на питање Љубана Деветака.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не, да Вам кажем, Љубо Деветак је код нас котиро и ми смо сматрали да он представља цивилну власт.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На основу чега сте то сматрали, ко Вас је упутио на тог човека?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сам Вас и ја питала али одговор добила нисам, него је све онако нешто.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Он је наишо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја Вас питам како знате да ли је то Зенга, да ли је, ко је то?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Највише захтева постављо за помоћ око.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ма, не питамо Вас то господине Ковач, слушајте питање. И ја сам Вас питала одговор добила нисам и пуномоћник Вас пита како Ви тамо долазите човека не познајете и Ви сад знате да је то тај човек који треба ту нешто да Вас упути, ко Вас је упутио на њега? Случајно се срили, како то случајно се срили.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисмо се случајно срили, него ваљда сам тај живот у коме смо се нашли појавио се, ко је га посло, не знам, и онда смо одржавали често контакте, захтеве он његове према нама, ми наше захтеве према њему и тако и чинио нам је, био коректан према нама по свим питањима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли тако и у другим местима, пошто кажете да сте били на ратиштима по Хрватској, пре овога, појави се неко случајно и Ви сад онако?

Сведок МАРКО КОВАЧ: На другим местима је било мало другојачије јер ја овде нисам упознат са целом ситуацијом, тамо на пример народ се покупи у Задружни дом или у школу и овде, онде и кога имате и предлагете за председника Месне заједнице који ће контактирати са командантом тим и тим, и они предложе, изабери и он је стално спона био између војске и тога. Али Љубан је ето дошо ту и ми смо рачунали да је он председник и да је главни и преко њега смо решавали та питања заједничка.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Сведок је рекао, у једном тренутку је поменуо неку експлозивну направу у близини економије коју сте пронашли, изузетно опасна експлозивна направа. Од кога сте добили информације да та, како сте сазнали да се ту налази та експлозивна направа?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Наша инжињеријска јединица је открила и разминирала, и тај експлозив и то остало, претпостављеној команди је упућено.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Кажите ми, да ли вам је Љубан Деветак објаснио одакле толико напуштених домаћих животиња на територији села, које су практично подивљале и где су људи који би требало заправо да се брину о тим животињама?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисмо о томе расправљали, нисмо ни имали времена због хиљаду других проблема, да питамо од чега је, чим је био рат и крварење и изгинули, значи јасно је да било и бекства народа и.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли вам је познато у периоду док сте боравили у Ловасу, да ли сте сазнали да је десет дана пре тога у селу погинуло шездесетдевет Хрвата, само Хрвата?

Сведок ФРАЊО ЖАДАЊ: Није, није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није, то десет дана пре тога, он је дошао 19.-ог, 20.-ог, али то није било пре десет дана погибија шездесетдевет, него је.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: У току напада ту и на минско поље, да. Добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел нема нико више питања за сведока? Питање.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Судија ја бих само да не останем са оном опоменом, ја Вас молим да повучете ту опомену из простог разлога што она вуче, с обзиром на то како иде поступак у даље моје кажњавање без икакве кривице. Пре свега ја сам овде више пута тражио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел имате питање за сведока, да отпустимо сведока?

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Само изволите, да извињавам се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите?

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Господине Ковач, само једно питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Цело време сте говорили да сте контактирали са господином Деветком, ја Вас само молим да објасните како је он био обучен претежно, мислим на одећу?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, ја мислим више је носио виндијакну, овако, и одело нормално.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Јесте ли га некад видели у униформи?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не сећам се стварно униформи, знам да је имао неку виндијакну и.

Адв. ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Хвала, немам више питања.

Сведок МАРКО КОВАЧ: Не сећам се ја, што се не сећам не сећам се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има тужилац допунских питања. Мало пре сте на питање пуномоћника оштећених рекли да сте између осталих ваших сазнања која сте добили, а везано за претходни период када ви нисте били у Ловасу, чули да је неко наредио да се

разминира минско поље, па је на тај начин дошло до страдања ових људи, па је то погрешно вођено?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па мислим стручно лице не би никад тако вршило разминирање, јер свако минско поље мора имати своју ту шему, азимут везања да се открије, да се види на који начин је постављена, јел минско поље може се постављати те комбиновано, те.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од кога добијате информацију ову неко је наредио да се разминира минско поље, и то тако нестручно рађено па је дошло?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Нисам ни од кога то, то нисам ја добио ни од кога него кажем нормално да тај је направио грешку, није био сигурно стручан да тако ради.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Откуд Ви уопште да размишљате о разминирању минског поља?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Јер минско поље то ко је поставио требало је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел чујете шта вас питам, откуд Ви уопште да размишљате да је тамо било неко разминирање минског поља?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па кажем, ти људи како су изгинули, значи тај ко је вршио он није сигурно био стручан и обучен да то ради.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Откуд ви знате да је тамо дошло до разминирања било каквог?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па знам да су људи изгинули на минском пољу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па да.

Сведок МАРКО КОВАЧ: И чуо сам причу једнога каже да је узрок направио неки који је био на разминирању, видио је распрскавајућу противпешадијску мину и бацио се на жицу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па то ја Вас питам, ко то Вас информише ту, то као неко причао, од кога Ви добијте те информације?

Сведок МАРКО КОВАЧ: Па, на команди нашој сам чуо да причају да је ето тако дошло до те несреће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако нема више питања.

Довршено сведочење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете да идете господине Ковач, обратите се Служби за сведоке за трошкове. Е сад, пошто је отишао сведок, можете да.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Судија ја бих Вас молио да ви повучете лепо ову Вашу одлуку о мом кажњавању из више разлога, ви сте на основу члана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па нисам вас казнила господине.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Па опомену, ја нећу ни опомену за ово, где је читав дан покушавам да дођем до речи, ја овде браним, а не седим, и Ви мени ускраћујете право на одбрану. Према томе, ни једном нисам хтео да нарушим ни ред, ни достојанство, ни мир у судници, него сам први пут када сам подигао руку желео да потсетим на то да нисте предочили, Ви сте уочили мој тај потез и почели сте да предочавате, ја сам то бар тако схватио, и седео сам мирно. Сваки пут када сам подигао руку ја ценим да је било оправдано, а Ви то можете да забраните. Надаље, можете ме опоменути уколико ја ни после Вашег упозорења наставим то да радим, ја сам након Вашег упозорења одмах сео, и ја вас молим да повучете ту опомену, она је незаслужена.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нема разлога за повлачење опомене, председник већа руководи главним претресом, председник већа даје реч кад се неко јави без речи, према томе, ја сам приметила Ви дижете руку у моменту када се ради о неким битним питањима, не желим да ико ремети исказ сведока у том делу кад се постављају битна питања. Постоји транскрипт, да ли сам ја нешто предочила, или не предочила, што није у реду. Опет сте узели реч, па ја сад могу и да вас кажњавам, опет сте узели реч без мог одобрења. Изволите.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Ја имам неке процесне предлоге у вези наредног главног претреса, не знам да ли је згодно време да сада истичем то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па наредни главни претрес ми смо већ одредили списак сведока, можда у неким наредним ситуацијама.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Не, не, баш у вези тога, у вези овог наредног. Ради се о томе да је за наредни главни претрес предложено, одређено сведочење сведока Ђуре Антоловића, значи ми смо раније већ давали своје предлоге у вези. Извињавам се онда, да, ја сам мислио да се зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знате шта, мислим, ово се дешава зато што кад се ради о Хрватским сведоцима, ја не могу кратак период да

оставим од месец дана да их зовем, то мора да иде замолница, и пут иде два месеца, у списима се већ налазе подаци с којим сведоцима контактирамо, ништа то није. Тако да је бранилац Игор Олујић вероватно из списка видео који су, ја не могу, месец дана је кратак рок да се ови сведоци. Ево ако.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Отказује се главни претрес одређен за дан 23.10.2009.године, са почетком у 09.30 часова, јер према извештају МУП-а Хрватске, Службе за сведоке, сведок Драгица Острун изјавила да због погоршаног здравственог стања не може доћи у Београд, већ једино може сведочити путем аудио-видео конференцијске везе, сведокиња упућена да достави документацију и исту доставила и то лечничку потврду Дома здравља Ловас, од 15.10.2009.године, а сведок Адамовић Љубица која је накнадно одређена за сведока не пристаје сведочити пред Окружним судом у Београду, већ устраја на сведочењу путем видео везе, а према извештају Службе за сведоке МУП-а Хрватске.

Следећи главни претреси одређују се у дане:

од 23. до 27.новембра 2009.године, све са почетком у 09 часова и 30 минута

и да се путем видео-конференцијске везе саслушају сведоци:

- **за 23.новембар 2009.године сведок Ђуро Антоловић,**
- **за 24.новембар 2009.године сведоци Љубица Адамовић, Драгица Острун,**
- **за 25.новембар 2009.године сведок Андрија Балић,**

- **за 26.новембар сведок Лутровић Антун, Јосип Кувездић и**
- **за 27.новембар сведок Јосип Сабљак.**

Изволите.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: У вези овог првог сведока Ђуре Антоловића, ја сам сигуран да је судско веће упознато са чињеницом значаја овог сведока за кривично-правни положај окривљеног Милана Радојчића, као и са чињеницом да је овај сведок већ у два наврата да да своје сведочење, да ли с разлогом, да ли без разлога, у том смислу имајући у виду ограничења саслушања путем видео линка, предлажемо да суд учини, под број 1-још један напор не би ли обезбедио присуство Ђуре Антоловића у суду у Београду, да бисмо могли извести и радњу специфичног његовог сведочења, односно догађаја о коме он говори и контрадикторности његових досадашњих исказа, говори у прилог томе да би радња суочења била изузетно значајна за утврђивање значаја овог исказа. Значи у случају да није могуће обезбедити његово присуство, да поново одбије да присуствује главном претресу у Београду, а имајући у виду нелогичност разлога за одбијање присуства обзиром да прихвата да сведочи путем видео-линка у Вуковару, што му одузима сасвим сигурно четири сата, а пут до Београда и назад је шест сати, разлог, а обезбеђена му је нега мајке од стране стручних служби у Ловасу, сматрамо да би било целисходно и затражити спровођење вештачења медицинске струке да би се утврдило здравствено и психичко стање овог сведока, односно његову могућност да да исказ у овом поступку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, што вештачење тог човека, он и не тврди да је он болестан него да мајка му болесна.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Тако је, али разлоге које даје, зашто одбија да приступи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта, да њега вештачим, зато што одбија да приступи?

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Да ли је способан, видите значи, он каже ја нећу да дођем зато што ми је мајка болесна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: А он хоће да иде у Вуковар да сведочи, па време му је два сата више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А шта да га вештачимо, нашта да га вештачимо?

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: То је предлог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знате шта, можете да седнете. Ево ја сам до сад, видели сте овде, више пута њега позивала и баш сам га хтела у судници и тако даље, и више пута и стално неће, стално су њихови извештаји неће, неће, мајка болесна, а страни држављанин нема никаквих санкција ако неће да дође.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Нема никаквог разлога да се одустане од саслушања тог сведока.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА